

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . K 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . 28.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . K 2.—
V spravi prejemam mesečno . . . 180

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primerom popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petstvrsta po 80 v

Izhaja vsak dan izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ovrške 26.511,
bosn.-herz. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Sesto vojno posojilo v Avstriji.

Sledeč zgledu Nemčije, ki je ob priliki 6. nemškega vojnega posojila dosegla rekord nemške požrtvovalnosti in nemške sile, se pripravlja tudi Avstrija na 6. vojno posojilo, ki bo razpisano zopet na dva načina; davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ amortizacijsko državno posojilo in desetletne $5\frac{1}{2}\%$ davka proste državne zakladnice. Podpisovanje je določeno za čas od 10. maja 1917 do 8. junija 1917 opoldne. Subskripcijska cena znaša za državno posojilo 92 K 50 v., za desetletne $5\frac{1}{2}\%$ državne zakladnice 94 K. Amortizacijsko državno posojilo se bo vračalo v letih 1923—1957 na podlagi žrebanj, ki se bodo od 1922 vršila vsako leto oktobra meseca. Vračevalo se bo po nominalni vrednosti po 100 K brez vsakega odbitka vsak 1. april po žrebanju. Kakor je razvidno iz prospekta, uživa tudi 6. vojno posojilo vse tiste prednosti, kot so jih imela prejšnja vojna posojila.

Pri obeh načinih vojnega posojila se priznava vsakemu podpisovalcu povračilo 50 v. za 100 K, tako da se zniža podpisovalna cena amortizacijskega državnega posojila na 92 K in cena državnih zakladnic na 93 K 50 v. za vsakih 100 K nominalne vrednosti. Pri amortizacijskem državnem posojilu uživajo podpisovalci poleg tega še posebno prednost, da jim pridejo v dobro $5\frac{1}{2}\%$ kuponske obresti za en mesec t. j. 45 v. za vsakih 100 K. Ta prednost tiči v tem, da se podpisovalcu računajo delne obresti od $5\frac{1}{2}\%$ še-le od 1. maja, medtem ko teko kuponske obresti že od 1. aprila 1917. Rentabilnosta $5\frac{1}{2}\%$ državnega posojila je različna, če je izžrebano prej ali pozneje, v vseh slučajih pa nad vse ugodna, kakor se vidi iz naslednjih števil. V slučaju izžrebanja v prvem letu t. j. 1923 pride na 7'29%, l. 1927. na 6'69%, l. 1932. na 6'39%, l. 1937. na 6'25%, l. 1942. na 6'17%, l. 1947. na 6'13%, l. 1952. na 6'09% in l. 1957. na 6'07%.

Rentabilnosta državnih zakladnic znaša 6'04%.

V času med 5. in 6. vojnim posojilom so se gospodarske razmere v naši državi ohranile v polni moči. Vojska, ki jo moramo voditi proti številnemu sovražniku, nam nalaga velike žrtve, vendar ni več daleč čas zmagi. Zato je dvojno resna in sveta dolžnost, da vsi prihitimo in damo državi na razpolago pomožna sredstva, ki jih potrebuje do konca težkega boja. S svojo udeležbo pri podpisovanju 6. vojnega posojila hočemo dokazati, da ne zaostajamo za zavezniško nemško državo; mi hočemo našim sovražnikom, ki čakajo na vsak znak slabosti, da pri svojih narodih hrani-

jo goljufovo upanje na njihovo zmagi in izsilijo nadaljevanje vojske, jasno pokazati, da je Avstrija ne samo na bojiščih, marveč tudi na gospodarskem polju močna in nepremagljiva.

Nemški državni zbor.

Nemški državni zbor o Belgiji.

Berlin, 3. maja. (Kor. ur.) Proračunski odsek državne zbornice se je pečal z razmerami v zasedenem ozemlju, in sicer predvsem v Belgiji. Vsi govorniki so priznavali uspešno delovanje generalnega guvernerja pl. Bissinga. Dalje so predložile stranke skupni predlog, v katerem se zahteva takojšnja odposiljatev belgijskih prisilnih delavcev iz severne Francije v domovino. Nek liberallec je izjavil v debati, da je aneksijo Belgije smatrati za dovršeno. Govornik je zahteval državno ločitev Flamcev in Valonov in podporo Flamcev.

Državni tajnik za notranje zadeve dr. pl. Helfferich je izjavil, da uprava dobro napreduje in da je zagotovljena enotna izvedba politike v prilog Flamcem.

Govornik centra je zahteval smotreno in posebno Flamcem naklonjeno politiko in pravo rešitev cerkvene politike.

Nek član nemške frakcije je povdarjal pomen flandrijske obali, pomen kritja boka za spodnjerensko industrijsko ozemlje in važnost antverpenskega pristanišča. Načrt Združenih držav, upostavi Belgijo nazaj pod staro dinastijo, pomeni po govornikovem mnenju resno nevarnost.

Konservativni govornik je izjavil, da njegovi tovariši zahtevajo, da pride flandrijska obal pod nemški vojaški vpliv v interesu varstva bodočnosti nemškega ljudstva.

Posvetovanje se nadaljuje jutri.

Dve interpelaciji o vojnih ciljih v nemškem državnem zboru.

Berlin, 3. maja. (Kor. ur.) Konservativna stranka je predložila v zbornici sledečo interpelacijo: Sklep socialnodemokratskega strankinega odbora, ki zahteva skupen mir brez aneksij in brez vojne odškodnine, je vzbudil v Nemčiji vsled nejasnega stališča državnega kanclerja veliko vznemirjenje, ker bi odgovarjal tak mirovski sklep sicer mednarodnim načelom, ne pa življenjskim koristim nemškega ljudstva. Je-li kancler pripravljen dati pojasnilo, kako stališče zastopa nasproti temu sklepu?

Socialnodemokratska stranka pa je stavila sledečo interpelacijo: Je-li znano državnemu kanclerju, da sta provizorična ruska vlada in z nami zvezana avstrijska vlada v enaki obliki izjavili, da sta pripravljeni skleniti mir brez aneksij? Kaj

misli državni kancler ukreniti, da se doseže v sporazumu z vsemi soudeleženi vladami, da bo sklenjen bodoči mir na podlagi medsebojnega sporazumljenja brez aneksij in brez vojnih odškodnin.

V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo odgovoril državni kancler na konservativno in socialnodemokratsko interpelacijo v tretjem branju proračuna.

Brzojavke na časopisje med Nemčijo in Avstrijo.

Berlin, 3. maja. (Kor. ur.) V državni zbornici je izjavil državni tajnik Kraetke, da bodo uvedene v nekaj dneh brzojavke za časopisje v prometu z Avstrijo.

Iz seje deželnegega odbora kranjskega dne 3. maja 1917.

Okrožni zdravniki — zvišanje potnih pristojbin.

Potne pristojbine okrožnih zdravnikov se v smislu izjav velike večine zdravstvenih zastopov primerno zvišajo za čas od 1. maja t. l. dalje in dokler trajajo izredne draginjske razmere ter stavijo c. kr. deželni vladi tozadevni predlogi.

Aprovizorne zadeve.

Odobre se soglasno razne pomožne odredbe deželnege glavarja.

Rekvizicija žita v pol. okraju Kranj.

Tozadevno storjeni koraki deželnege glavarja se odobre in sklene primeren dopis deželni vladi.

Občinske zadeve — pobiranje nad 100% doklad.

S pridržkom posledobnega odobrenja deželnege zbora se nekaterim občinam na Kranjskem dovolj za leto 1917. pobirati nad 100%ne doklade na direktne davke.

Osobne zadeve.

Imenujejo se: dež. koncipist Vencesl. Polak deželni komisarij, rač. revizent Henrik Peter nel rač. svetnikom, muz. praktikantinja dr. Angela Piskernik za muzejsko asistentko; zadržni pristav Ivan Lazar se pomakne na 1. stopnjo VII. plač. razreda dež. uradnikov; provizorni ravnatelj dež. banke Gjuro Rašica in provizorni koncipist dr. Gvidon Zbaničnik se potrdita definitivno na njiju dosedanjih službenih mestih.

Odlikovanja.

Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil pešec 87. pp. Vrtačnik Franc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: topničarja 7. trd. top. p. Traven Ign.

in Mlakar Anton; četovodja Wiedenig Jurij in pešec Serajnik Franc, oba pri 7. pp.; topničar 3. gor. top. p. Krašovec Iv.; častniški sluga 47. pp. Stamec Anton. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: poddesetnik 22. pp. Torkar Josip; poročnik 4. lov. baona Kovačič Hadrijan; tit. poddesetnik Ogorce Josip in Pečnik Simon, pešci Pečnik Anton, Bernardič Josip in Ocvirk Mihael, vsi pri 15. pp.; poddesetnik Plasnik Ivan in Toplič Franc, pešci Köfler Peter, Podobnik Alojzij in Banovac Josip, vsi pri 7. pp.; četovodja Fakin Karel, tit. desetnika Arzenšek Alojzij in Lah Jurij, predmojster Rojc Engelb., tit. predmojster Strelec Franc, topničarji Omahna Josip, Stih Jakob, Novšak Martin, Cvahte Jakob, Stampar Josip in Ferlinc Filip, vsi pri 7. trd. top. p.; pešec 47. pp. Selinšek Ivan.

Odlikovanja pri 17. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: četovodja Marinčič Matija; desetnika Kužnik Vid in Hočevan Anton, poddeset. Završnik Feliks in Kastelic Vinko; pešci: Zupan Ludvig, Stokelj Franc, Kovačič Anton, Prezelj Josip, Brce Ivan, Zgonc Henrik, Furian Josip, Mesojedec Franc, Nemančič Josip, Hribnik Ivana, Hudaklin Alcij, Zabkar Ivan in Tadi Florijan. — Srebrno hrabr. svet. 2. vrste so dobili deset. Polak Ivan, tit. četovod. Bož Ivan; desetnik Pichler Alojz; tit. deset. Fatur Karel in Kompoš Silvester; tit. poddeset. Planinšek Ivan in Savojec Karel; pešci: Tratnik Martin, Vidic Ivan, Šabec Anton, Smid Anton, Zrimšek Mihael, Slabina Franc, Sečnik Josip, Teršan Franc, Kobal Anton, Čeliha Ivan, Štefančič Anton, Sotlič Ivan, Roblek Ivan, Pirman Franc, Zdrahal Edvard, Petrič Alojz, Ostrončič Ignacij, Povše Avgust, Mück Adolf in Sivec Anton.

Odlikovanja pri 7. lovskem bataljonu. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: podlovec Medved Ignacij, patr. v. Jurkovič Emerik in lovec Gornik Peter. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste sta dobila lovca škof Ivan in Bukovec Mihael.

Odlikovanja pri 97. pešpolku. V drugič je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 1. vr. tit. nar. Linc Jak. — Srebrno hrabrostno svetinjo: štabni narednik Demšar Vinko, narednik Onič Karel, tit. narednik Sotlar Alojzij, četovodje Medvešek Peter, Zuzzi Ivan in Šuc Andrej, desetnika Cah Andrej in Nardnik Franc. — V drugič so dobili srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste četovodji Tuta Ivan in Stegelj Jakob in desetnik Spetič Jakob. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja Falant Franc, tit. četovodja Berka Franc, enoletni prost. desetnik Uršič Fr., poddesetniki Dumovič Alojzij, Milič Josip,

LISTEK.

Zvezde.

Vojne, pa tudi druge ladje, ki plovejo po širnih morjih, imajo visoko gori na jambori opazovalnico in v njej opazovalca, ki skrbno preiskuje morsko gladino, če ni morda kje v bližini kaka druga ladja. Če kako zasedli, to hitro sporoči kapitanu, in kmalu so oči vseh obrnjene proti tisti strani, na kateri jo je opazovalec zagledal. Dognati je treba, ali je prijateljska ali sovražna, se li približuje ali oddaljuje.

Tudi naša zemlja podobna ladji na morju. Saj tudi ona hit. v prostem vedno naprej. V istem prostoru pa plove brez števil drugih ladij na vse strani. Te ladje so solnce, mesec in zvezde na nebu. In zgodilo se je že neakterkrat, da je katera zvezda — zvezda repatica — obrnila svoj tek naravnost proti zemlji. Zato je pa imela zemlja od najstarejših časov do danes svoje opazovalnice in opazovalce, katerih naloga je, gledati v daljavo in opazovati vse prikazni v morju vesoljstva.

Kakor pa potniki na ladji z zanimanjem poslušajo poročila opazovalca na jambori in pazljivo motrijo vse, kar se da videti z ladjinega krova, tako bi bilo prav, da bi tudi tisti, ki se vozijo po svetovnem

prostoru na velikih ladji, ki ji pravimo zemlja, ne imeli slepih oči za vse to, kar se da videti pri tej veličastni vožnji. Naloga ljudske omike je, da ljudstva tudi v tej reči ne pusti v nevednosti. Izobražen človek mora v vsaki stroki vedeti vsaj poglobljene reči. Neka gospa se je peljala v železniškem vozu. Bila je članica občeznanega gospodinjkega društva. Na kolodvoru zagleda v nasproti stoječem tovornem vlaku živali in opozori nanje svojo tovarišijo: »Poglejte, tako lepe ogrske ovce!« Nekdo ji odgovori: »Gospa, to so prasci!« Vsa družba se je na tihem smejala. Tako pa zasluži posmeh vsaka nevednost v rečeh, za katere ni treba posebne učenosti. Zato je že za splošno izobrazbo vsakega človeka potrebno, da mu tudi zvezde niso terra penitus incognita — popolnoma nepoznana pokrajina. Sicer je zvezdoznanstvo polje, na katerem ne zraste veliko sadov, ki bi imeli denarno vrednost. Po zvezdah se določuje čas in geografična lega kateregakoli kraja na zemlji, pa koledar je uravnan po zvezdah: to je materialna vrednost zvezdoznanstva. So pa na svetu še druge vrednosti, ki so visoko nad blagom in denarjem. In taka vzvišena vrednost je tudi v zvezdoznanstvu in obstoji v tem, da zvezdoznanstvo bistri razum in blaži srce. Saj nam zgodovina pripoveduje, koliko veleumov je že prišlo iz šole zvezdoznanstva, in to so bili v veliki večini lepi, plemeniti

značaji. Zvezdoznanstvo je veda, ki kakor nobena druga vodi človeškega duha k Bogu.

Ali bi ne bilo prav, če bi se šola malo bolj pečala s to kraljico med posvetnimi vedami? Pri nas smo v tem oziru še daleč za drugimi narodi. Na Nemškem, Francoskem in drugod je veliko dijakov srednjih šol naročenih na zvezdoznanstvo in študirajo gibanje na nebu. Pri nas boš komaj našel kakega maturanca, ki bi kaj več poznal na nebu kakor Veliki voz. Početki zvezdoznanstva se sicer uče že v ljudski šoli, pa k večjemu pokaže učitelj otrokom v šolski sobi kako sliko o tem, kar jim razlaga, ali kak model. S kakim zanimanjem bi otroci opazovali na nebu to, kar so se učili v šoli, ko bi jim le kdo povedal, kako naj opazujejo! Saj ni mogoče priti do pravega umevanja zvezdoznanstva drugače kakor po potu opazovanja. Še z večim uspehom kakor šola bi mogla gojiti zvezdoznanstvo izobraževalna društva. Ta stroka bi jim prinesla novo življenje. Vsako društvo naj bi imelo večji daljnogled na trdnem stolpu in nekaj astronomičnih knjig, slik in pa kak atlas z zvezdami, ki se vidijo pri nas. Predmetov za opazovanje bi bilo zadosti skozi celo leto. Tako bi imeli v vsakem večem kraju malo zvezdarno, kar bi gotovo pomenilo nekaj napredka v izobrazbi našega naroda.

Izpemembe na nebu v maju 1917.

(Vzhodnoevropski ali poletni čas.)

Solnce se prepotuje v maju po ekliptiki proti vzhodu 29 stopinj $52\frac{1}{2}$ minute. V začetku maja ga najdemo v sredi ozvezdja Ovnovega, na koncu pa v sredi Bikovega. Zadnjega maja je $51\frac{1}{2}$ stopinj severno od Aldebarana, največja zvezda v Biku. Proti severu se pomakne solnce v maju za 7 stopinj in 7 minut in stoji na koncu maja že poldrugo uro pred solničnim poldnem tako visoko, kakor 1. maja ob solničnem poldnevu. Vzhaja v Ljubljani 1. maja ob 5. uri 50 minut in 31. maja ob 5. uri 16 minut; zahaja 1. maja ob 8. uri 9 minut, 31. maja ob 8. uri 44 minut. Dan torej zraste v Ljubljani od začetka do konca maja za 1 uro 9 minut. — Prva polovica maja ima navadno še nekaj mrzlih dni. Posebno nevarni so Trijaci, t. j. 12., 13. in 14. maj, ki se pa včasih javijo tudi malo pred temi dnevi. Pred 22 leti so Trijaci prinesli celo snega toliko, da se je veliko drevja polomilo. Šele po sv. Urbanu mine vinogradnikom strah pred pomladnim mrazom.

Merkur je v začetku mesca prav blizu Gostosevcev in ostane 1. maja po solničnem zahodu še 1 $\frac{1}{2}$ ure nad obzorjem. Potem se vedno bolj bliža solncu, pride 16. maja med zemljo in solnce in se potem oddaljuje od solnca na desno.

Jerina Lenart in Rovis Julij, pešca Jazbec Alojzij in Jurič Peter, pešca Manilovič Franc in Mohorič Anton. — V drugi so dobili bronasto hrabrostno svetinjo pešci Bubolič Ivan, Žulič Anton, Fornazar Josip in Landsbauer Ivan. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodji Mravič Josip in Vivoda Franc, desetniki Terpin Andrej in Penko Ivan in pešec Bon Anton. Srebrno hrab. svetinjo 2. vrste so dobili tit. četovodja Česnik Franc, desetniki Lukan Franc, Leskovec Martin, Pergar Josip in Modrušan Jakob; pešci Vidrih Franc, Paravan Josip, Rustja Ivan, Mesesnel Stanislav, Bunč Albert, Bajt Peter, Kovač Ivan, Gioseffi Ant., Filipič Stefan, Benussi Jakob, Perič Josip, Franciulla Ivan, Samer Avgust, Belin Franc, Čermelj Franc, Skapin Josip, Pavšič Stefan, Zele Ivan, Žitko Franc.

32 mesecev v francoskem ujetništvu.

Razgovor z misijonarjem č. g. dr. Zdešarjem.

(Dalje.)

Podgane.

Se eno strašno nadlogo — pripoveduje dr. Zdešar — ki nas je mučila v Morsigli, naj omenim: podgane. Teh živali je bilo toliko v samostanu in cerkvi in so bile tako predrzne, da smo smeli le s palicami oboroženi leči na prapret k revnemu počišku. Ako si potem ponoči na obrazu ali drugem delu telesa čutil katero teh živali, si se moral pač braniti kakor si vedel in znal. Stirinajst dni za patrom Kurtenom je prišla v tabor ameriška komisija, da izvede še nekatere poizvedbe. P. Kurten nam je bil sporočil blagoslov in pozdrav sv. očeta in dal obenem vzpodbudo, da bi se duhovniki našega tabora porazdelili po ostalih treh koncentracijskih taboriščih na otoku t. j. v Oletti, Lurij in Corbari, ter ondi prevzeli dušnopastirsko službo.

Meni ni bilo dano, da bi se udeležil tega dela, kajti dne 26. aprila 1916. so me odpustili v Marsilijo v našo tamošnje redovno hišo. Glavni razlog za to je bilo pač moje docela omajano zdravje, ki je bilo vsled mrzlice in legarja zelo trpelo. Prevoz v Marsilijo je bil zaradi neizmerne strahu pred podmorskimi čolni, ki pretresa ljudi celo na kratkih vožnjah med Korziko in celino, zvezan z velikimi težkočami. Tudi svojih redovnih bratov v Marsiliji nisem smel obvestiti, kdaj bo ladja dospela v Marsilijo — bali so se izdajstva podmorskim čolnom. Prišedši v Marsilijo, sem dobil »Permis de Séjour«, dovolilni list za bivanje v mestu, red je pa moral jamčiti zame. Mestnega ozemlja nisem smel zapustiti, pa tudi nisem imel posebnega veselja za to, kajti ljudstvo je fanatično, vrhu tega je južni Francoz neznošen, lažnjivega značaja, to so rojenj »blagneurji«, širokoustneži in sleparji. Tudi božje službe nisem mogel opravljati, kajti pri »salutu« se je moralo moliti za zmago francoskega orožja. Tako se je duševno pastirstvo omejevalo na spovedovanje v sirotišnici.

Razpoloženje na Francoskem.

Je, kolikor sem jaz opazil, to: vse hrepeni po miru! Pozimi so že povsodi govorili: Spomladi 1917 izvedemo še eno veliko ofenzivo proti Nemcem; ako uspe, tem boljše, ako ne, bo treba tudi tako napraviti mir. Prvo mirovno ponudbo osrednjih

velesil so sprejeli na Francoskem z neizmernim veseljem, ki ga je pa pisanje časopisja kmalu potlačilo in oslabilo. »Jusqu'au bout« je fanatični klic, ki doni iz predalov hujskajočega vojnega časopisja, ki se pa nikakor ne strinja z resničnim ljudskim razpoloženjem. Socialistično časopisje seveda ogorčeno pobija to fanatično hujskanje, pereče se norčuje iz plačanih vojnih listov. Kar se tiče zaveznikov, na južnem Francoskem ni čutiti kakega nasprotja do Angležev. K večjemu jim očita jo njihovo flegmo. Velikanske nade je pa stavilo posebno civilno prebivalstvo na

angleške tanke.

Od teh strašnih vojnih strojev so si obečali izredne uspehe in tudi v celi javnosti delali razpoloženje z njimi. Drugačno je mnenje med vojaštvom. Na uho mi je bila prišla zajamčena izjava nekega francoskega častnika: »Nič bi se ne čudil, ako bi se danes ali jutri zvezali z Nemci, da bi vrgli Angleže iz dežele.« Kakšne ljudi dobiva Francija iz prekomorskih kolonij in drugih dežel, sem mogle dobri videti v Marsiliji, po pristaniških cestah. Tu so bili Kitajci, ki delajo po francoskih municijskih tovarnah, Japonci, potem Anamiti, vojaki iz Tonkinga in francoske Kine, senegalski zamorci, ljudje iz Madagaskarja, Arabci in črnci vseh vrst, potem Srbi in drugih dežel, sem mogel dobri videti prebivalstva, s katerim si pomaga Francija, da more preko poletja voditi vojno. Pozimi so ti vojaki brez vrednosti, ostrega vremena ne prenesejo ter morajo zato preživeti zimo v Nizzi, Toulonu, Marsiliji in drugih krajih na francoski južni obali. Kolikor sem videl, so to vseskozi telesno in duševno zaostali, slabotni in bolni ljudje; posebno Anamiti, katerih je največ, napravljajo jako neugoden vtis. Ko je francosko časopisje v visokodonečih besedah pisalo o »bodočem prerojenju francoskega plemena«, so socialistični listi opozarjali na preplavljanje dežele s takimi manjvrednimi ljudmi, ki so menda ravno pravi »preporočitelji«. Ruskim vojakom je utegnili priti začasa moje navzočnosti 20.000 do 30.000 mož, južni Francoz je iz tega napravil 200 do 300 tisoč mož! — Koncem mojega bivanja v Marsiliji je stopil v veljavo tudi novi zakon, glasom katerega morajo duhovniki na Francoskem do 38. leta služiti z orožjem v roki.

Dne 29. januarja 1917. je prinesel list »La Croix« prve vesti o nameravani zamenjalni akciji za duhovnike, zdravnike itd. Sklepuje se na te vesti, sem se obrnil na ameriško poslanstvo v Parizu, kjer so me sprejeli v seznam za zamenjo. Stvar se je pa vlekla še do 23. marca. Tega dne je prišel v redovno hišo francoski uradnik in in mi stavljal čudno vprašanje, če hočem odpotovati ali pa morda rajše na Francoskem ostati. Ko sem mu povedal svoje, mi je razodel, da moram pred končnim odhodom v domovino še za 14 dni v koncentracijski tabor. Po mojem mnenju se to vrši zato, da zamenjani vojni ujetniki ne bi mogli prinesiti domov svežih poročil o gibanju čet itd. Lahkega srca sem se podal na kolo dvor, slovo od Marsilije mi je bilo le zato nekam težko, ker se je nekemu francoskemu branilec domovine posrečilo, da mi je v zadnjem trenutku takorekoč izpred oči izmeknil kovčeg — la Grande Nation! V kovčegu sicer ni bilo dragocenosti, pač pa vsakovrstni spominki iz 32 mesečnega grenkega ujetništva. Mojo usodo je delil neki brat iz Kitajske, ki je potoval na dopust ter je ob isti priliki prišel ob svojo prtljago. Najbolj žal mi je bilo za dnevnik.

Venera je bila 26. aprila ravno za solncem in se od takrat oddaljuje od solca na levo, je torej še zvezda večernica. Ker je pa še blizu solca, se meseca maja še ne more videti s prostim očesom. 13. maja gre mimo nje Merkur v razdalji 24 minut, 26. pa gre Venera mimo Jupitra v razdalji 16 minut; obe lepi konjunkciji bo mogoče videti samo z daljnogledom.

Mars je v začetku maja na zahodni in na koncu maja na vzhodni strani Ovnovega ozvezdja. Vzhaja vsak dan prej, na koncu meseca že eno uro pred solncem, pa je še skrit v jutranji zarji. Tudi je sedaj še neznan zvezdica 2. razreda, ker je še daleč od zemlje. Njegov premer meri sedaj nekaj nad 4 sekunde.

Jupiter nam pride 9. maja za solnce in je od tega dne zvezda jutranjica. Vsak dan vzhaja nekoliko prej, na koncu meseca že ¾ ure pred solncem.

Saturn je edini izmed svetlejših planetov, ki ga bomo videli ves majnik. Vedno je še v bližini Kastorja in Poluksa in prepotuje v maju kake 2½ stopinje proti vzhodu. Zahaja v začetku meseca malo pred 2. uro po polnoči, na koncu meseca pa že o polnoči.

Uran se nahaja v Kozlu blizu Vodnarja. Vzhaja v začetku maja ob 3. uri zjutraj, na koncu meseca pa ob 1. uri zjutraj. Ker pride šele v 84. letih enkrat okoli solca, se premakne vsako leto le nekaj nad 4 stopinje proti vzhodu. Vsled svoje silne oddaljenosti od zemlje je v kljub svoji veli-

kosti le neznatna zvezdica 6. razreda. Mordabi ga kako prav bistro oko našlo brez daljnogleda. Med ozvezdji v živalskem krogu se majeve večere posebno lepo vidijo Dvojčki, Rak, Lev in Devica. Najsvetlejši zvezdi v Dvojčkih sta Kastor in Poluks. Na levi (južno) od teh se nahaja Saturn. Proti vzhodu od Kastorja in Poluksa so same male zvezdice in med njimi bela meglica. To je Rak, in bela meglica so Jasli v Raku, kup zvezdic. Na levi od Raka je Lev, katerega sprednji del je podoben velikemu na desno odprtemu spru. V ročaju tega srpa je Levova najsvetlejša zvezda Regulus (1'4). V spru je ena zvezda svetlejša (2'2) od drugih. Ta zvezda je sestavljena iz dveh, ki sta samo 4 sekunde ena od druge oddaljeni, pa se z nekoliko večjim daljnogledom lahko razločita. Spr je Levova glava in sprednji del telesa; na levo od nje se razprostira do dveh precej svetlih zvezd njegov život, in v repu se mu bližji svetla (2'2) zvezda Denebola. Na levi obdaja Denebola v velikem polkrogu pet svetlejših zvezd. Te zvezde spadajo k ozvezdju Device. Najsvetlejša je srednja (2'8), ki je sestavljena iz dveh enako svetlih zvezd 3. razr. Ena teh dveh zvezd se suče okoli druge in dokonča svojo pot okoli nje v 190 letih. Sedaj sta te zvezdi oddaljeni ena od druge 6 sekund in si stojita nasproti kakor središče na urnem kazalu in konec velikega kazalca, kedar kaže 5½ minut. Na levi od petih zvezd, stoječih v polkrogu, je svetla bela zvezda (1'2) Klas. najsvetlejša v Devici.

Iz Marsilije so me odpovedali v Cuisery, samostan severno od Lyona, kjer sem moral prebiti še 12 dni. Ne lastno trpljenje, marveč to, kar sem tu videl po nedolžnem trpeti druge, mi je vzelo skoraj vse veselje nad vrnitvijo v domovino. V opuščenem samostanu, katerega kleti so bile do vrha polne vode, katerega stene so se cedile vlažnosti, je bilo ujetih 50 Alzacianov, mož, žena in otrok vseh starosti, starčkov in pohabljenec; te reveže so francoske oblasti dan za dnevom zadržavale in jih tolažile s praznimi obljubami, češ, zdajpazda dobe dovoljenje za odhod v domovino. Pri tem so z Alzaciani jako slabo ravnali; reveži so mi marsikaj povedali o tem, posebne gorostasnosti pa so pripovedovali o obnašanju Francozov ob prvih vpadih v Alzacijo. Dobil sem trden vtis, da so Francozi šele sedaj končno veljavno izgubili Alzacijo in Loreno, ker so na nezaslišano surov in krut način igrali simpatije prebivalstva. Francozi so bili odvlekli iz Alzacije in Lorene 13.000 ljudi, ki jih proglašajo sedaj za Francoze in nočejo izpustiti, dočim morajo bedniki živeti žalostno življenje, raztreseni po vseh mogočih taborih.

Končno smo se poslovili od Cuisery. Na veliko soboto, kmalu po 12. uri smo prekopali francosko mejo in po strogi telesni preiskavi nastopili pot v Ženevo — za nas pravo vstajenje

Reške novice.

Nabori za letnike 1867—1871 se vrše 21., 22. in 23. maja, in sicer 21. za Rečane, ostala dva dneva pa za tujce.

Cenzura za osebne brzojavke ima sedaj svoj urad v obrtnem oddelku v ulici Parini, in sicer od 9. do 12. ure dopoldne.

Guverner Wickenburg je odpotoval s svojo družino za en teden na Ogrsko.

Prvi maj je praznovalo tukaj vse delavstvo z obhodom po glavnih ulicah, nakar so se vršili razni shodi za mir in razširjenje volilne pravice.

Odkar je umrl senjski škof Vučić (1914) se ni vršila na Reki sv. birma. Sedanjí škof dr. Josip Marušić pa je sklenil, da hoče letos birmovati na Reki. Sv. birma se bo delila v nedeljo, 6., in ponedeljek, 7. t. m. v stolni cerkvi, in sicer dopoldne od 9. do 12. ure in popoldne od 4. do 5. ure. Škof pride v soboto na Reko, kjer bo obiskal predvsem državne in mestne oblasti.

Ljudsko štetje v svrhu aprovizacije se bo vršilo še tekoči teden ali pa prve dni prihodnjega tedna.

S 1. majem je prevzela državna policija javno varstvo.

Nesreča. 10letni Florijan Šamanić je pri igranju padel tako nesrečno, da se je ranil do kosti na desni nogi. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

V lastni hiši so napadli trije neznanci nekega Janeza Mišto in ga močno ranili. Na vpitje Mišta je prišla policija in aretirala vse tri napadalce, dva moška in eno žensko. Vzrok napada ni znan. Mišto je nevarno ranjen in bo težko okreval.

iz ujetništva.

Pisma iz ruskega ujetništva. Pri »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani« se nahajajo pisma iz ruskega ujetništva na sledeče naslove: Petean Ivan, Peč 3, Rubija; Marija Čotič, Štandrež 96; Leopold Humar, vas Breg, p. Grgar pri Gorici; Va-

lentin Sedeučič, Breg 241, p. Grgar pri Gorici; Uršula Lukežič, Renče 48; Uršula Padovan, Gorica, ul. del Bosco 36; Henrik Padovan, Gorica, ul. del Bosco 36; Jožef Skočir, Ravna 2 pri Kobaridu; Jožefa Komel, Kromberg 70; Marija Hvalič, Kromberg 14; Alojzija Balič, St. Peter pri Gorici; Marija Zbogar, Solkan, ul. Sv. Katarine 12; Jožefa Golob, Solkan, ul. Sv. Katarine 12; Marija Velikonja, St. Mihael pri Šempasu; Marija Paškulin, Vrtojba 49; Julija Kačič, Hudilog 4 pri Monfalkonu; Franciška Lukovič, Doberdob, p. Tržič; Družina Pisk, Ravne 66, p. Grgar; Marija Bregar, Ljubljana, Miklošičeva ul. 8; Marija Vižin, Kromberg 28; Genovefa Delpin, Renče 37; Ivana Pernovic, Grgar; Karolina Padovan, Gorica, ul. del Bosco 36; Ivana Černic, St. Peter; Ivana Makarovič, Avče 63; Alojz Ferfolja, Sela 32, p. Monfalkone; Rozalija Zavadlal, Vojsčica, p. Rubije; Neža Madon, Bate, Zabrdo 34, p. Grgar; Jožefa Krašan, Šempas 15; Antonija Krašan, Šempas 15; Mihael Skočir, Tolmin 12; Marija Spacapan, Gornja Vrtojba; Julija Brankovič, Šempas; Marija Mlekuž, Bovec, Koritnica 33; Katarina Gomišček, Solkan, ulica Simona Gregorčiča; Jožefa Lakovič, Doberdob; Ivan Božič, Hudajužna 55; Terezija Brajnik, Gorica, ul. Barka 10; Bernardina Brankovič, Volčjadraga; Karolina Petecan, Gorica, hotel »Tri krone«; Jožefa Vižin, Kromberg 29; Jožef Brajnik, Gorica, ul. Barka 10; Marija Komel, Kromberg 91; Ludovik Terpin, Podsabotin 13; Marija Ažman, Ljubljana; Angela Vižin, Solkan; Ana Kaligaris, Monfalkone, vila Ana; Franciška Figel, St. Mauer 31; Emilija Persolija, St. Mauer 24; Alojzija Masten, Vojsčica 43; Karol Maraž, Gorica, ul. Formika 17; Marija Humar, Banjščice-Krvavc; Franciška Makuž, Solkan, ul. Sv. Katarine 5; Marija Leban, Grgar 1; Marija Budim, Volčjadraga; Marija Leban, Zalče 1 pri Tolminu; Jožefa Lukežič, Vrtojba 92; Katarina Pičulin, Solkan; Simon Pičulin, Solkan; Valentin Filipič, Gorica, ul. Capella 44; Ana Nemeč, St. Peter; Ivana Rožič, Osek 13, p. Šempas; Marija Muravec, Solkan; Avgust Pregel, Renče 182; Ivan Cerkovnik, Dol. Vrtojba 86; Zavadlav Andrej, Dolenja Vrtojba 90; Ivan Pailin, Gorica, ulica Capella 19; Magdalena Cociancig, Gorica, ul. Strazič 14; Elvira Gomišček, Solkan; Stefan Gomišček, Solkan; Jožef Šuligoj, Pevma; Marija Velikonja, Gorica, ul. Barka 24; Košuta Justina, Kromberg 27; Marija Komel, Kromberg 91; Ivan Martelanc, St. Peter 132 ali 261; Dora Polžel, Šempas 15; Franc Reja, K. u. k. Unterstation, Marinefp. Pola; Madon Neža, Bate, Zabrdo 34; Madon Lucija, Podgrič 16; Alojz Ferfolja, Sela 32; Rozalija Zavadlal, Vojsčica; Ivana Makarovič, Avče 63; Ivana Pernovic, Grgar; Ivana Černic, St. Peter; Karolina Padovan, Gorica, ul. del Bosco 36; Delpin Genovefa, Renče 37; Marija Vižin, Kromberg 38; Marija Bregar, Ljubljana, Miklošičeva ul. 8; Družina Pisek, Ravne 66; Ivan Puc, korp., Arb. Abt., Feldp. št. 202.

Pisma iz italijanskega ujetništva. Josip Klanjšček, begunec v Ljubljani; Marija Mladovan, Šempas 132; Anton Tomažič, c. kr. rezervna bolnica št. 2, oddelek 4, soba 2, Celovec; Andrej Gabrijelčič, K. u. k. Holzbeschaffungsgruppe Ravnik, P. Planina; Karol Žigon, Vojsčica; Katarina Čučič, Gor. Vrtojba 133; Andrej Dugar, K. k. Landwehrregiment 36, Komp. 4; Marija Velikonja, Černice 42, Selo pri Gorici; Štekar Felicita, Jezica-Černuče pri Ljubljani. — »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani«.

Beethovenova maša v C-dur,

ki se bo v frančiškanski cerkvi v Ljubljani izvajala dne 7. maja ob 8. uri zvečer, kaže visoko številko op. 86 in je delo glasbenega velikana, ki je s to mašo krenil lastno pot v uporabi besedila in glasbenih oblik. Izvajala se je ta maša prvič leta 1807.

Kyrie ima jako priprost in arijozen motiv, spomin onih prijetnih časov baročne dobe, v katerih se je glasba brezskrbno razvijala. Kmalu nastopi sopranski solo s sekvenčnim motivom, ki postaja gonilna moč celega stavka. Drugi solisti posnemajo isti motiv in stavek postaja precej nemiren.

Christe nastopi nenadoma, kakor prikazen od zgoraj; zbor ga ponavlja, stopnjuje, k sklepu se pa umiri, le orkester ponavlja venomer glavni motiv.

Gloria se pričene s ognjevitimi klici. Soprani se gibljejo v višini, »in excelsis«; naenkrat pa se glasba poda nizdol, in v nizki legi se mirno glasi »et in terra pax«. Nastopi tenor-solo; spev je čustven, skoraj elegičen, zbor ponavlja večinoma zadnje besede tenorista. Glasba se umiri in alt-solo poje srčno in ginljivo »qui tollis« v čisti melodiki; zbor vstopa z »miserere nobis« v povečanem trizvoku asc-e, in jako značilno slika situacijo. Orkester svira neprestano v nemirnih sinkopah in se šele umiri pri »miserere«.

V »Quoniam« nastopijo vsi glasovi »noglasno in vplieio krasno fugo »Cum

sancto Spiritu«. K sklepu se ognjevita fuga nagiblje na nežno stran in konča prav originalno, nekako sanjavo; k sklepu se pa vendar pojavi zopet prvotni, jedernati značaj.

»Credo« prične nizko, tiho, plaho, kakor da zbor še ni popolnoma na jasnem glede vere. Kmalu pa švignejo glasovi kviku in z vso odločnostjo izpovedo vero. Poseben povdarek je na stavku »Deum de Deo«; strogo eksegetično se razlagajo besede »genitum non factum«.

»Qui propter nos« se zgosti v kratek melodičen stavek tenorja z basom, kateremu slede terčni in sekstni klici »descendit«.

»Et incarnatus« je biser cele maše, nežen in ginljiv do solz; poje ga četvero-spev. Kmalu pa nastopi zopet izrazita deklamacija; glasba postaja temna, grozna, ostro akcentuirana. »Crucifixus« kliče en glas za drugim, »passus« ponavlja zbor trikrat v zmanjšanih septimnih akordih, katere spremlja močni tremolo orkestra, »et et«, se vprašuje zbor: »sepultus est« — grobna tišina.

Beethoven, kakor da je inspiriran, hitro zasučé harmonijo iz es v d-dur in bas prinaša kratek motiv »et resurrexit« s posebnim povdarkom sicer tako malo pomenljive besedice »et«, ki izraža začudenje nad vstajenjem Gospodovim. Zbor zgrabi motiv in ga dviga radosten kviku.

Nadaljna glasba nosi na sebi značaj bleksa in zmagoslavja. V orkestru se pojavijo trijole, naznanjajo namreč slaven

— Iz ruskega ujetništva so se vrnili dne 18. aprila v Kolin (Češko) sledeči invalidi: pešec Ernest Brezovšek, 17. pp.; pešec Alojzij Knafelc, 27. strelski polk; pešec Josip Tomazin, 97. pp.; pešec Pavel Bogataj, 20. lovski baon.

Prvi maj.

Majniška slavnost v Rusiji.

Petrograd, 2. maja. (K. u.) Agentura: Do pozne noči so v Petrogradu praznovali 1. majnik. Shodov so priredili 300. O posebnem miru ni govoril nihče. Med govorniki, ki so se vozili iz enega v drugi mestni del, so bili Plehanov, Ljennin, predsednik delavskega in vojaškega sveta Čheidze, podpredsednik Šalev in pravosodni minister Kerenski, ki je pozival, naj se vse socialistične stranke trdno strnejo. Reda niso nikjer motili. V mnogih mestih se je shodov udeležilo veliko vojakov. V Jašu je manifestirala ruska armada; tudi višji poveljnik, general Čerbačev, je bil navzoč. Vojaki so izročili generalu rdeč trak, ki ga je zahvaljujoč se sprejel.

1. maj v Italiji.

Lučano, 2. maja. (K. u.) Italijanski listi poročajo, da je bilo 1. maja v Italiji splošno mirno. Kljub policijski prepovedi so se pa v Turinu, Milanu, Bologni, Florenci, Rimu in gotovo tudi v drugih mestih vršili ljudski shodi in demonstracijski obhodi. V Turinu je prišlo do spopada med socialističnimi demonstranti in konjenico, ki je morala nastopiti proti demonstrantom.

1. maj na Francoskem.

Kodanj, 3. maja. Iz Pariza so došle brzojavke, da je prišlo povodom majskih slavnosti do spopadov med demonstranti in policijo. Demonstrirali so sindikalisti in vojniki-črnci. Ruski revolucionarji so imeli govore proti vojski. Policija je razkropila demonstrante.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. maja. Uradno:

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Neki sunek več sovražnih stotnij proti našim postojankam v dolini Putne smo odbili s sovražnimi izgubami.

Na drugih delih bojne črte živahno delovanje topništva.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. maja. Veliki glavni stan: Celoten položaj je neizpremenjen. Med dolinama Susita in Putna se je zrušil neki ruski napad izgubepolno v našem ognju.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Iz zasedene Bukovine.

V Pragi izhajajoči »Bukowinaer Bote« priobčuje več poročil, ki so zadnji čas do-

prihod Kristov na sodnji dan: »et iterum venturus est« in opisujejo slavo njegovega kraljestva, katerega vekomaj ne bo de konec. V glasovih je mnogovrstnost, vse pa spaja orkester v eno celoto. Večno življenje slika živa in gibčna fuga z bliščecimi jubilatcijami besedice »Amen«.

»Sanctus« ima tri dele: prvi, kratki, je trikratni »sanctus« — svet, Gospod Bog Sabaoth, katerim besedam se prav po da psalmičen ritem. Nato udari tenor ognjevit motiv, kateremu prikladajo drugi glasovi v dur-u in mol-u. Konča se s kratko fugeto »Osana«.

»Benedictus« je čveterospev, prava meditacija besedila, v kateri hodi vsak glas svojo lastno pot. Vmes nastopa tudi zbor, toda šepetaje tvori le ozadje, na katerem se tem lepše blesti čveterospev. »Osana« se ponavlja.

»Agnus«, Še noben skladatelj ni tako resnično opisal temne strani zemeljskega življenja in hrepenenja po odrešitvi, kakor Beethoven. Dolgi $\frac{12}{8}$ takti, temni, pretresljivi postopi orkestra, boleštni vik celega zbora »Agnus Dei« v visoki legi: vse to slika temni položaj zagrešenega človeštva; le vijolinske figure, ki se ponavljajo naprej in naprej, dajo nekoliko upanja in tolažila.

Te more nas reši oboja, ki se v dur-u priprosto zaupno dvigne kvišku in vpelje soliste, ki prinašajo blagodejno vest o miru: »dona nobis pacem!« Še enkrat vikne zbor k božjemu Jagnjetu in prosil milosti, opirajoč se na potrto srce, ki skesano šepetaje: »miserere«, »miserere«. Mir božji je sedaj zasigurn, glasovi ne vedo nič več o zemeljski teži, veselo se dvigajo; prve gosli pa rajajo v veseli melodiji in se komaj dajo ustaviti. Vendar pa se vrnejo zopet mirni trenotki, v katerih tiho in počasi doni blažila beseda »pacem«. Tiho in mirno, kakor se prične Kyrie, se konča »Agnus« in spaja konec veličastnega dela z njegovim začetkom.

spela iz Bukovine. Med drugim piše neka oseba iz Črnovic koncem meseca januarja t. l., da živil ravno ne primanjkuje posebno, pač pa mnogim ljudem manjka denarnih sredstev. — Nekdo drugi poroča, da so šole v Črnovicah deloma zopet odprte in da dobivajo mnogi učitelji in učiteljice, ki so ostali v Črnovicah, od Rusov redno mesečno plačo. — V mestu Storozyncu je morala neka gospa prirediti koncert, da si je zaslužila nekaj denarja. — Neko drugo pismo javlja, da je živil zadostno, dasi niso prav po ceni, le nekaj manj potrebnih stvari manjka. Rusi se vedejo nasproti prebivalstvu dostojno in prijazno. Imetje beguncev je nedotaknjeno. Kljub rednim razmeram je pa prebivalstvo potrto in si iskreno želi osvobojenja.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. maja. Uradno:

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

2. maja. Artiljerijske akcije so bile včeraj posebno na Asiškisi visoki planoti in na Krasu živahne. Sovražne vpadalne poskuse proti našim črtam na pobočjih Monte Sperone (dolina Ledro) in Vodila (severozahodno od Tolmina) so naše čete hitro odbile. Na obeh straneh živahno delovanje v zraku. Dve naši letali sta minulo noč obstreljevali kolodvor Opčine in se nato nepoškodovani vrnili.

Letalski napad ob Adriji.

Rim, 2. aprila. (K. u.) Agencija Stefani: V noči na 1. maj je skupina letal metala bombe na Villa Vicentina. Takoj se je dvignilo brodovje italijanskih pomorskih letal in oddelek armadnih letal, ki so z vidnim učinkovanjem bombardirala letalske lope v tržaški okolici. Vsa italijanska letala so se vrnila nepoškodovana.

Pred italijansko ofenzivo.

Kolin, 3. maja. »Kölnische Volksztg.« poroča iz Lučana: Na italijansko bojišče so se pripeljali zastopniki dvanajstih francoskih časopisov. Sodijo, da se bo pričela ofenziva.

Pred velikimi dogodki v Italiji.

Kolin, 3. maja. »Köln. Volksztg.« poroča iz Lučana: »Tribuna« beleži vest, da bo kmalu sklican italijanski parlament. Pripravljajo se veliki dogodki. Zbornico bodo postavili pred dovršena dejstva in pred jasen položaj.

Italija vpoklicuje vse rezerve.

Düsseldorf. »Düsseldorfer Generalanzeiger« javlja iz Curiha: »Züricher Tagesanzeiger« poroča iz Rima, da so vpoklicali v Italijo pod orožje vse rezerve.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. maja. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Trajajočim topniškim bojem zadnjih dni je sledil danes zjutraj na obeh bregovih Scarpe bobneči ožen.

Nato so se pričeli na široki črti novi angleški napadi.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Vsled ugodnega opazovanja je doseglo včeraj bojno delovanje topništva in metalcev min veliko moč. Posebno na gorski bojni črti Vauxallon in Raonne ob prekopu Aisne-Marne in na višinskih postojankah severno od Prosnesa je bilo bojevanje silovito.

Armada maršala Alberta Würtemberškega.

Nobenih posebnih dogodkov

× × ×

Delovanje letalcev je bilo nad in za postojankami ponoči in podnevi zelo živahno. Sovražnik je izgubil v zračnih bojih 8, vsled prisiljenega izkrcanja 1, z obrambnim ognjem s zemlje 7 letal in 1 privezan zrakoplov.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. maja zvečer. Uradno:

Na bojni črti pri Arrasu se je izjalovil ponovljeni angleški prebijalni poizkus z najtežjimi izgubami za sovražnika.

Pri Aisne severno Reimsa se trajno nadaljuje močan boj s topovi.

Na vzhodu nič posebnega.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

1. majnik. Sovražnik je izvedel v Champagni dvakrat pri Moronvilliersu močne protinapade na postojanke, ki smo jih bili osvojili severno »Visoke gore«. Naš zapiralni ožen in ožen strojnih pušk je

obakrat zrušil naskakovalne valove in zadal sovražniku težke izgube. V bojih dne 30. aprila smo vzeli 520 neranjenih ujetnikov in zaplenili 5 topov.

Angleško uradno poročilo.

1. majnika. Meseca aprila smo ujeli 19.343 Nemcev, med njimi 393 častnikov, in zaplenili 257 topov in havbic, med njimi 98 težkih, dalje 227 metalcev min in 470 strojnih pušk.

Stroj in človek.

Curih, 3. maja. (K. u.) »Stampa« piše 2. t. m. glede na bitko na zahodni bojni črti: Angleži in Francozi so važnost ljudi nasproti strojem le zelo podcenjevali.

Odstavljene generale pred vojno sodišče!

Bern, 3. maja. (K. u.) »Bonnet Rouge« poroča: Poslanec Henessy je v zbornici vložil interpelacijo, ki zahteva, da se morajo poveljujoči generali, ki so bili odstavljeni od poveljstva pred sovražnikom, postaviti tekom enega meseca pred vojno sodišče.

Angleži in Francozi izgubili vsaj 300.000 mož.

Berlin, 3. maja. (Kor. ur.) Wolff javlja: Izredno težke izgube, ki so jih imeli Francozi na pozorišču pri Reimsu, potrjuje izpopolnjujoča poročila. Če se nizko ceni, je izgubil sovražnik na tem bojišču vsaj 2000 mrtvih, kar odgovarja skupni izgubi 8000 mrtvih in ranjencev. Dognalo se je, da so Francozi nastopili le do 28. aprila vsaj s 47 divizijami. Ker so se njih napadi, katere so bili izvajali na 60 km široki bojni črti z množicami, izjalovili, so nenavadno veliko ljudi izgubili. V prvih dneh velike francoske ofenzive so dosegli izgube Francozov 150.000, če jih še niso prekoračile. Ker so bile angleške napadalne čete še gostejše, kakor francoske, so Angleži zato primeroma izgubili več ljudi. Če upoštevamo visoke izgube Angležev in Francozov v dneh bojev od 28. aprila do 3. majnika, so morali Angleži in Francozi izgubiti vsaj 300.000 mož v dneh njih ofenzive.

Vojska v zraku.

Berlin, 3. maja. (K. ur.) Wolffov urad poroča: Kakor dokazujejo najdena povelja, so Angleži in Francozi pred začetkom velike ofenzive nameravali sestreliti vse nemške balone. Od 6. aprila do konca meseca so samo Francozi ob Aisni in v Champagni napravili 46 balonskih napadov, pa se jim je posrečilo uničiti samo 5 balonov. V vseh petih slučajih so se opazovalci rešili. Meseca aprila so nemški letalci sestrelili 30 privezanih balonov entente na zapadni fronti, h katerim pride še 6 balonov.

General Petain načelnik francoskega generalnega štaba.

Bern, 2. maja. (Kor. ur.) »Temps« piše: Oblast, ki je odgovorna za način vojskovanja, je vsled ofenzive z 16. aprila svojo pozornost obrnila na gotove razmere glede na izvedbo vojaških podjetij. Tudi v armadnih odsekih obeh zbornic se je naglašalo, da jih položaj skrbi. Vojni minister Painleve in drž. podtajnik Godard sta podala pojasnila. Vlada se je nato posvetovala z različni vojaškimi oblastmi, da se je poučila o zadnjih nastopih. O Petainu pišejo listi, da bo kot tehnični uradnik pridelen vrhovnemu vojnemu vodstvu in vojnemu ministru, general Nivelle bo prekoslej svobodno vodil vojaška podjetja. — Pod nadpisom: »Nauki zadnje ofenzive« piše »Petit Parisien«: Vojak mora biti pripravljen, da ko se pripravlja ofenziva, artiljerija vse stori, da pri napadu ne dobi nobenih ovir več in da vlada, kakor varčuje z denarjem, varčuje tudi z življenji ljudi.

Angleže skrbi prehrana.

Haag, 3. maja. Angleški nadzornik prehrane je zapovedal, naj zaplenijo fižol in grah, kadar ga uvozijo: Špekulanti so namreč cene neznansko dvignili od 10 na 80 funtov šterlingov za tono. Zaplenili so 50 do 60.000 ton graha in fižola.

Stockholm, 5. maja. Po zanesljivih poročilih v Angliji zelo trdo čutijo, ker so omejili prehrano. Poroča se že, da več rodin strada. Posebno otroke le s težavo preživijo. V klubih prve vrste dobe krompir le dvakrat na teden na mizo.

Anglijo stane vojska vsak dan 6,275.000 funtov šterlingov.

Amsterdam, 3. maja. (Kor. ur.) »Händelsblad« javlja iz Londona: Državni zakladnik Bonar Law je v svojem govoru o proračunu naglašal: Dnevni izdatki za vojsko se v novem proračunu cenijo na 6,275.000 funtov šterlingov proti 6,022.000 v minulem letu. Vse ladje nad 1600 ton bodo rekvirirali.

Na južnem Balkanu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. maja. Veliki glavni stan: Živahen ožen pri Bitolju, na zahodnih bregovih Vardarja in jugozahodno Dojrankega jezera.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Italijansko balkansko poročilo.

2. maja. Albanija: Dne 30. aprila zvečer je skupina 6 sovražnih letal vrgla na okolico Valone deset bomb, ne da bi bila kaj škode ali žrtve.

Vojska z Ameriko.

Razburjeni naseljenci v Združenih državah.

Lučano, 3. maja. »Corriere della sera« javlja iz New Yorka: Postava, ki pooblašča zvezne vlade, da smejo pritegniti v vojaško službo svoje državljane, ki žive v Ameriki, je ptuje kolonije, posebno italijansko, zelo razburila. Sodi se, da bo priporočila vlada Združenih držav brambnim obvezancem, naj se ali vrnejo domov ali naj pa vstopijo v ameriško vojsko. Mogoče jih bodo pozneje s silo novačili. Za ameriško državljanstvo jih grozno veliko prosi, a to brambnim obvezancem ne koristi, ker se pripozna ameriško državljanstvo šele dve leti potem, ko se je bila vložila prošnja. Upajo, da bo Amerika uporabljala ptuje brambne obvezance za civilno službo.

Župan v Chicagu noče sprejeti Joffreja.

Kodanj, 3. maja. Župan v Chicagu, Thompson, noče sprejeti Joffreja, ker je Chicago šesto največje mesto na svetu. Vlada bo najbrže proti županu nastopila. Del mestne uprave je kljub županovemu stališču nastopil za to, da se angleško-francosko odposlaništvo povabi na obisk mesta.

Nastopi proti Nemcem v južni Braziliji.

Bern, 3. maja. (Kor. ur.) »Temps« objavlja omiljena poročila brazilskega poslaništva o pobunah v južni Braziliji. Brazilci so napadli v San Paulo nemška posestva. V Porto Alegre so streljali na nemški hotel Schmidt, dva ugledna Brazilca sta bila ustreljena. Tam in v Prelotasu je množica napadla več nemških podjetij. Škode so povzročili veliko. Besnost množic so povsod ustavili osebno provincni predsedniki.

Caranza nastopil svoje mesto.

Bern, 2. maja. (K. u.) »Le Nouvelliste de Lyon« poroča iz Mehike: Caranza, ki je bil izvojen 1. marca za predsednika republike, je nastopil svoje novo mesto.

Američani zbiraajo indijanske polke.

Rotterdam, 3. maja. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« poroča iz New Yorka: Poslanec Kahn je predlagal reprezentantni zbornici, naj se vlada pooblasti, da sestavi deset ali še več indijanskih polkov. Vsak Indijanec, ki bo vstopil, naj postane državljani Združenih držav.

Italijanska misija v Ameriki.

Rim, 2. maja. (K. u.) »Agenzia Stefani« poroča: Italijanska misija bo v kratkem odpotovala v Združene države.

Na morju.

303 ladje potopljene.

Rotterdam, 3. maja. Pri Lloyd se je do 28. aprila poročalo, da so bile meseca aprila do 28. potopljene 303 ladje. Do istega dne meseca marca se je poročalo le o 220 potopljenih ladjah.

Dve angleški torpedovki uničeni.

Berlin, 3. maja. Uradno: Ponoči od 2. na 3. majnika so naše prednje pomorske sile pred flandrijsko obaljo potopile sovražno torpedovko; drugo torpedovko so pa tako poškodovale, da je najbrže uničena.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Angleška razširila zaporo na morju.

Haag, 3. maja. (K. u.) Zunanje ministrstvo je angleška vlada obvestila, da bodo 3. majnika zaporo na morju razširili.

Stavka mornarjev finskega trgovskega brodovja.

Stockholm, 3. maja. Iz Petrograda se javlja, da stavkajo mornarji finske trgovske mornarice. Ko so jim nekaj zahtev odbili, je izbruhnila stavka v pristanišču Helsingfors. Stavkajoči mornarji so pozvali tudi mornarje drugih finskih pristanišč, naj se pridružijo.

Nasilstva Anglije v Rusiji.

Stockholm, 3. maja. (K. u.) »Aftonbladet« objavlja zanimiv članek o angleških nasilstvih v Rusiji. Člankar izvaja: Prvotno so Angleži le previdno nastopali proti stremljenjem, da bi se sklenil poseben mir med Rusijo in Nemčijo, zdaj pa nastopajo popolnoma odkrito. »V ruske žep«, nadaljuje člankar, »je prišlo veliko britanskega zlata: vsote, ki se niso štele. Angleži nadzorujejo ruske brzojavne črte. Z dobro organiziranim sistemom so dosegli gotove uspehe; sumničilo so prijatelje miru in dosegli, da se je odklonil poseben mir. Angleške oblasti so šle, kakor znano, celo tako daleč, da zadržujejo in zaslišujejo v Halifaxu ruske revolucionarje. Na ruske priitožbe so se izgovarjali, češ, da ne morejo prenašati prometnih težav. S takimi pred-

stvi se jim je posrečilo, da se je bil delavski svet izjavil le za splošen mir.

Nadaljevanje vojske koristi edino angleškemu velikim kapitalistom, ki hočejo uničiti Nemčijo, da bi zavladovali celemu svetu. Zavezniki morajo v ta namen prelivati svojo kri in prebiti za vsako ceno. Rusom slikajo zdaj na steno japonski strah, da Japonska niti ne misli, da bi se vmešavala v evropska vprašanja. Demokrati zirnajo nikakor ne ovira imperialističnih stremeljenj Japonske, pač pa je zmagal Miljukov, ker se je preprečil poseben mir. Miljukov je pa imperialist. Njegova politika bo Japonski še neprijetnejša, kakor ji je bila carjeva.

Dalje straše Ruse z lažmi, češ, da se pripravljajo nemška mornarica za operacije in da zbira Nemčija čete na vzhodni bojni črti, ker se namerava ofenziva proti Petrogradu. Anglija tudi živahno dela na to, da bi se polastila ruske obale Vzhodnega morja. Splošno znano je, da nakupujejo angleški agenti zemljo pri Revalu, kakor delajo to pri Calaisu. Ko se je to izvedelo, so hitro tajili, a značilno je, ker so Rusi zanikali le, da bi bili jamčili Angliji deželo v zvezi vojnim posojilom, kar je posebno sumljivo, ker se dogovor sam kot tak ni tajil. Nevtralni opazovalci poročajo, da so londonski premožni sloji zelo veseli, ker so prepričani, da so trdno zvezali ruskega velikan. Izključeno pa ni, da bodo Angleži kmalu morali zopet izpoznati, kako da je vse na zemlji minljivo. Gotova znamenja kažejo na to, da bo prej kakor se sluti, napočil tisti dan, ko se bo končala angleška strahovlada v Rusiji.

Amsterdam, 3. maja. Iz zanesljivega vira se poroča, da so poslali zadnje čase preko Stockholma na naslov angleškega veleposlaništva v Petrogradu veliko zlata.

Nove zmede v Rusiji.

Pred splošno državljansko vojsko.

Stockholm, 3. maja. Splošen položaj v Rusiji se tako razvija, da rusko časopisje, ki je dozdaj položaj prikrivalo, že piše, da se boji nove državljanske vojske. Ljennin namreč hujska delavce proti premožnim slojem. V zadnjih tednih so izbruhnili divji upori. Demonstranti so vdirali v angleške klube, uničili opravo in jo zmetali na cesto. Električno in vodovod so močno poškodovali. Plehanovi nastopi proti Ljenninovim stremeljem ne učinkujejo; vsak dan izgublja pristaše. Za mir nastopajo tudi v Moskvi in v osrednji Rusiji. V Moskvi se je spopadla policija z demonstranti. Šipe so pobili na angleškem generalnem konzulatu; zelo so opustošili ameriško-rusko trgovsko zbornico. Stavkati so pričeli iznova skoraj v vseh tvornicah. Obrati, ki delajo za armado, popolnoma počivajo. Miljukov bo moral najbrže odstopiti.

Kerenski proti Miljukovu.

Stockholm, 3. maja. V ruski vladi so se sprli. Kerenski zahteva, naj Miljukov odstopi.

Začasna vlada odpravila na bojiščih vojna sodišča.

Genf, 3. maja. Iz Petrograda poročajo pariškimi listom: Začasna vlada je zapovedala, naj se odpravijo dosedanja vojna sodišča na bojiščih. Vojake bodo sodila v bodoče sodišča moštva, ki jim bo predsedoval po činu nastarejši častnik.

Carjevo premoženje v Ameriki.

Kodanj, 3. maja. »Rečj« poroča: Car ima naloženega v Ameriki v ameriških papirjih do 65 milijonov dolarjev.

Zunanji urad ruskega delavskega in vojaškega sveta.

Lugano, 3. maja. »Corriere della Sera« poroča iz Petrograda: Delavski in vojaški svet je pod predsedstvom Skobeleva ustanovil poseben oddelek za zunanjo politiko, da bo inozemstvo poučeno o dogodkih v Rusiji in nasprotno.

Organizacija ruskih kmetov.

Stockholm, 3. maja. Petrograjska brzojavna agencija javlja: V tavrski palači zboruje kongres zastopnikov kmetov iz 25 gubernij, ki naj ustvari splošno organizacijo ruskih kmetov.

Nemiri v Petrogradu.

Genf, 3. maja. »Corriere della Sera« poroča iz Petrograda: Zadnji nemiri v Petrogradu: Zadnji nemiri v Petrogradu so bili izrecno anarhističnega značaja z mirno tendenco. Središče nemirov je bilo v Preobraženski vojašnici. V nekem predmestju je zborovala radikalna socialistična mirovna zveza. Nemire so popolnoma lokalizirali.

Preprečen napad na veleposlanike sporazuma v Petrogradu.

Berlin, 2. maja. »Nationalzeitung« poroča z ruske meje: Začasna vlada je obveščena o načrtu anarhistov, ki so nameravali napasti veleposlanike v Petrogradu. Močno so na to zastražili z vojniki angleško, francosko, japonsko, italijansko in ameriško veleposlaništvo.

Radikalci se pripravljajo na težke boje.

Stockholm, 2. maja. Ljennin in Čheidze sta dobila veliko pismo, ki jim groze, da ju bodo pravi ruski domoljubi usmrtili, če bosta še dalje delala za mir. V Petrogradu se govori, da se pripravljajo protirevolucija, ki bo začasno vlado oprostila nadzorstva po delavskem in vojaškem svetu. Visoki častniki in vojniki so pripravljeni za načrt. Radikalci se pripravljajo na težke boje. Mestni poveljnik je pozval prebivalstvo, naj izroči orožje, a ga civilisti ne ubogajo.

Razmere v Petrogradu.

Stockholm, 3. maja. (Kor. ur.) Petrograjski dopisnik lista »Morningpost« zelo pesimistično opisuje tamošnje razmere. Nemogoče je iz Petrograda kaj poročati o Rusiji, ker se je mesto razvilo v politično areno za strankine boje. Prebivalstvo Petrograda se v glavnem peča s tem, da daje duška veselju nad častno zmago revolucije, vendar se čujejo tudi nezadovoljni glasovi. Prehranjevalne razmere se v zadnjih 6 tednih nikakor niso izboljšale in osebnostna varnost je manjša kot kdaj. Ječe so napolnile s sovražniki ljudstva in uradniki starega režima, nasprotno pa sodniki oproščajo tatove in jim dajo samo ukore. Število velikih zločincev je vedno večje.

Poročila o miru.

Ententa za posebni mir z Avstrijo?

Amsterdam, 3. maja. (Kor. ur.) »Algemeen Handelsblad« piše: Petrograjski dopisnik lista »Daily Express« pravi, da mora sporočiti, da se vprašanje bodočnosti Avstrije tudi od sovražnih elementov sedaj razsoja le čisto z vojaškega vidika. Ententa naj bi tedaj delovala na poseben mir z Avstrijo in zahtevala garancije za pravice posameznih narodnosti. Dopisnik pristavlja, da se ta preobrat v mišljenju ni izvršil iz ljubezni do Avstrije, marveč ker upajo na ta način Nemčijo lažje premagati.

Bethmann-Hollweg iznova ponudi mir.

Berlin, 3. maja. Reuter javlja: Na borzi v Chicagi je nastala panika. Povzročilo jo je poročilo, ker se je švicarski poslanik dolgo časa posvetoval z Wilsonom. Baje bo Bethmann-Hollweg v svojem bodočem govoru iznova ponudil mir.

Posvet v Stockholmu.

Dunaj, 3. maja. (Kor. ur.) Zastopniki avstrijske nemške socialne demokracije bodo odpotovali 12. majnika v Stockholm. Posveta se bodo udeležili tudi češki socialni demokrati.

Sofija, 3. maja. (Kor. ur.) Zmerna skupina bolgarske socialnodemokrat. stranke bo poslala na posvet v Stockholm šest zastopnikov.

Genf, 3. maja. Francoski municijski minister Thomas je po ovinkih naznanil nemškemu socialnim demokratom Scheidemannu in Ebertu, da se bodo posveta v Stockholmu le udeležili, da se je sklenilo, da ne bodo nobenega francoskega socialnega demokrata poslali v Stockholm.

Ruski socialisti nasvetovali francoskim, naj se odpove Franciji Alzaciji Loreni.

Genf, 3. aprila. Francosko časopisje poroča iz Petrograda: Ruski delavski in vojaški svet je priporočil odposlanstvu socialistov, naj se Francija odpove Alzaciji in Loreni.

Parlamentaristov sporazuma.

Lugano, 2. maja. (K. u.) Pod vodstvom rimskega župana, senatorja kneza Colonna, je odpotovalo več italijanskih parlamentarcev v Pariz na skupno sejo angleških in francoskih parlamentarcev. Ruski parlamentarci na tej seji ne bodo navzoči. Luzzatti zdaj ni potoval v Pariz.

Neednost v taboru sporazuma.

Rotterdam, 3. maja. »Daily Mail« piše skrivnostno: Lloyd George je zopet potoval v Francijo, da odvrne nevarnost, ki je nastala v lastnem taboru sporazuma.

Do kedaj bo trajala vojska?

»Corriere della Sera« pravi, da ameriška vlada računa s tem, da bo trajala vojska eno ali dve leti. Amerika zelo hitro s svojimi pripravami. Stave za konec vojske v letu 1917. stoje v Ameriki 3:1.

Časopisi iz Nemčije zopet prihajajo.

Danes so došli v Ljubljano časopisi iz Nemčije zopet redno.

Zakaj ni bilo časopisov iz Nemčije.

Dunaj, 3. maja. Uradno se razglša: Nasproti vestem, ki se širijo zadnje dni, da je avstrijska vlada prepovedala uvoz časopisov iz Nemčije v Avstrijo, se mora pribiti, da niti od naše niti od nemške strani ni bila izdana taka odredba. Večdnevni izostanek nemških listov se pojasnjuje, kakor se je sedaj ugotovilo, na ta način, da so nekatere nemške pošne oblasti napačno umele neko odredbo glede na poštni promet. Sedaj je ta nedostatek že odpravljen.

Spominjajte se priških beguncev!

Razna poročila.

Obletnica poljske ustave.

Krakov, 3. maja. (Kor. ur.) Ob obletnici poljske ustave so mesto slovesno okrasili z zastavami. Knezoškof Sapieha je maševal.

Lublin, 3. maja. (Kor. ur.) V Lublinu so posebno slovesno praznovali obletnico majniške ustave.

Združitev Srbije in Črnogore?

Basel, 1. maja. »Basler Nachrichten« poročajo iz Pariza: »Temps« prinaša sledečo vest: Dočim se izgublja Grčija čezdalje bolj v krizi, je v teku zelo zanimiv pokret v svrhu čim ožje zveze med Srbijo in Črnogoro. Ideja srbskega jedinstva temelji na podlagi narodne politike na Balkanu. To idejo so v preteklosti neprehoma ovirali oziri, ki so bili čisto dinastični. V sedanjih razmerah je, kakor se zdi, na poseben način dozorela. Črnogorski odbor, katerega predsednik je Radović, zahteva, da se naj združi Črnagora s svojimi sorojaki v Srbiji in v drugih deželah, ki so istega plemena. Srbski ministrski predsednik Pašić, ki je obenem tudi zunanji minister, je konstatiral v nekem pogovoru, da stanuje v Srbiji in Črnigori en in isti narod. Ako se bodo združili Črnogorci s Srbi, je rekel Pašić, potem se bo postopalo s Črnogorci na temelju absolutne enakopravnosti. V političnih in državljanskih pravicah ne bo med njimi nobene razlike. Črnogorci bodo uživali isto politično svobodo kakor tudi Srbi v Srbiji.

11.120 tonski angleški transportni parnik »Ballarat« potopljen.

London, 2. maja. (K. u.) Admiraliteta poroča: Transportni parnik »Ballarat« (11.120 ton) z velikim številom avstralskih čet na krovu je 25. aprila 35 milj od severne obale torpediral in potopil nek podmorski čoln. Vsled vzorne discipline se je posrečilo, da smo vse ljudi spravili v čolne; naše hitro na pomoč poklicane patrolne ladje so rešence prepeljale v pristanišče. Izgub ni bilo.

Odstop Carsona.

Rotterdam, 2. maja. (K. u.) »Daily News« objavljajo o govorih glede na Carsonov odstop: Z Irškega se poroča, da je položaj obupen. Radikalni krogi v Ulstru so dobili premoč. V ponedeljek je bila za kulisami kriza; a na to so pričeli govoriti o Carsonovem odstopu; kriza se je narobe rešila. Sodiijo, da je pridobila v vojnem kabinetu moč ekstremna ulsterska stranka.

Posojila Franciji in Italiji.

Washington, 3. maja. (K. u.) Državni zakladnik Mac Adoo je obvestil: prvo posojilo bodo podelili Franciji in Italiji vsaki po 100 milijonov dolarjev.

Noltranja politika.

Posvetovanje zastopnikov strank.

O priliki včerajšnjega razgovora pri predsedniku zbornice dr. Sylvestru je izjavil dr. Grob, da bo predlagala nacionalna zveza zborničnega predsednika iz svoje srede, in sicer poslanca Doberniga. Poslanec dr. Korošec se je izjavil proti predsedniški kandidaturi posl. Doberniga.

Predmet razgovorov pa je bilo predvsem vprašanje reforme poslovnika. Sklenilo se je, da se izvoli sedemčlanski odsek, v katerem bodo zastopane vse velike zbornične stranke. Ta odsek bo imel nalogo proučiti načrt preureditve poslovnika, ki je bil izdelan od poslovnikaškega odseka v zadnjem zasedanju zbornice, in ga pravočasno rešiti, tako da bodo klubi še pred zasedanjem zbornice o tem sklepali.

Poslanci, ki so zapleteni v politične zapletitve, pa še niso izgubili svojih mandatov, bodo svoje mandate lahko nemoteno naprej izvrševali. Od slovanske strani je bila sprožena misel, naj se najde pot, da bodo dobili tudi tisti poslanci, ki so svoje mandate izgubili, zopet nazaj svoje pravice, in sicer že pred zasedanjem zbornice.

Esterhazy in Bethlen odklonila Tiszovo ponudbo.

Budimpešta, 3. maja. (K. u.) V vladnih krogih se čuje, da sta danes prišla k ministrskemu predsedniku grofu Tiszi poslanca ustavne stranke grof Esterhazy in Štefan Bethlen in mu sporočila, da po razgovoru s svojimi strankinimi voditelji kakor tudi z voditelji vseh opozicijskih strank iz stvarnih razlogov ne moreta sprejeti ponudbe ministrskega predsednika.

Kmetijsvo po vojski.

Kdor se veliko zgovarja z našimi kmečkimi možmi, dobi vtis, da se splošno boje prevelikih davkov po vojski. Po mojih mislih je ta strah prevelik, ker mora država za svoj srečen razvoj ravno kmečkemu stanu posvetiti največjo pozornost in naše kmetijstvo z vsemi danimi sredstvi pospeševati. K pospeševanju pa davčna bremena ne spadajo. Kmečki stan je stebler države.

Agrarnemu značaju naše države je pripisati dejstvo, da smo se doslej preživljali četudi s težavami. Ko bi država ne imela močnega kmeta, bi ne bilo krepkega vojnika, orožje bi bilo treba takoj položiti. Kmet je vzdržal doslej državo, da je na fronti in v zaledju zmagovala sovražnike, orožne in želodčne. Dolžnost poklicanih faktorjev je, da pomagajo kmetu to njegovo stanovsko in patrijotično dolžnost i v bodoče izvrševati, zato naj dovoli vojaška oblast čim več pomladanskih dopustov. Zemljo je treba obdelati, brez setve in žetve, brez dela ni jela. Samo ženske in otroci ne zmorejo vsega; več kot je bilo v njihovih močeh, so naše slovenske žene v polni meri izvršile. Nadčloveških naporov ne pričakujemo, ljudska higijena nam govori dovolj glasno.

Kmečko vprašanje je treba presoditi v najožjem stiku s kmetom samim, ne pri zelenih mizah. Kdor danes očita kmetu blagostanje in predobro preživljanje, samega sebe bije po glavi. Res je sicer, da dobi naš kmet danes za svoje pridelke znatne svote, tako za živino, kakor za vse različne poljske pridelke. Treba je pa upoštevati tudi druge okoliščine, predvsem dejstvo, da je bil kmečki stan pred vojsko do dna zakopan v dolgove. Nešteto posestev prezadolženih, na robu propada, zato trumoma izseljevanje v Ameriko. Kmet pa ni samo producent, ampak tudi konsument. Vsakdanje potrebščine mora trikrat, petkrat, desetkrat preplačati. Če dobi za vola tisoč kron, pa mora za gospodarske in gospodinske potrebščine izdati velike svote. Pa še nekaj! Kmetu se cene diktirajo. Prav, ampak tem cenam se pozna, da so jih birokratje sestavili, ki prav malo razumejo kmetске pridelke. Tako je bila cena pšenice skoro enaka ovsu. Sto kilogramov sladkorne krme za živino je pa moral kmet dražje plačati, kakor je prodal isto množino pšenice. In vendar pšenica ali segnita slama z mišjim odpadki ni vseeno. Kdor je stvar proučil, mi bo dal prav.

Naloga naših agrarnih, kmečkih zastopnikov po vojski bo predvsem, paziti na to, da država kmeta preveč ne obremeni. Razdolženih kmečkih posestev se mora država najbolj radovati. Zadovoljnost na domači grudi rodi ljubezen do dela. Izseljevanja ne bo, če bo doma dovolj zaslužka, če bo blagostanje na kmetih. Zato pa ne bo treba jeklenih paraagrafov proti izseljevanju, ampak ustvarijo naj se pogoji, da bodo vsi državljani v domači hiši videli vrhunec sreče in zadovoljstva, da bodo gospodarstvo lastne države lahko stavili za zgled drugim in ne narobe.

Primorske novice.

Iz Gorice je pisal Jakob Klančič, sluga hipotečnega zavoda v Gorici. Zavod mu je izročen v oskrbo, knjige in vsa naprava. Sedaj piše svoji materi v Novo mesto in Benediktu Brešanju v Vipavo, da se nahaja še vedno v Gorici s celo družino v svojem starem stanovanju ter da oskrbuje naprej izročeno mu blago.

Imenovanje predsednika tržaškega deželnega sodišča. Cesar je z odlokom, izdanim 24. aprila t. l., predsednika trgovinskega in pomorskega sodišča v Trstu, dvornega sveinika dr. Antona Periščica, imenoval za predsednika tržaškega deželnega sodišča.

Razglas. Dne 1. maja t. l., ob 10. uri dopoldne, je bilo v uradih deželnega odbora goriškega na Dunaju, VIII., Schlesingerplatz 2, 30. srečanje deželnih obveznic, izdanih leta 1888. Izžrebale so se naslednje: Vrsta A št. 36 za 1000 gld. (2000 kron), vrsta A št. 11 za 1000 gld. (2000 K), vrsta A št. 48 za 1000 gld. (2000 K), vrsta A št. 71 za 500 gld. (1000 K), vrsta A št. 5 za 500 gld. (1000 K), vrsta A št. 51 za 100 gld. (200 K), vrsta A št. 24 za 100 gld. (200 K); vrsta B št. 67 za 1000 gld. (2000 kron), vrsta B št. 87 za 1000 gld. (2000 K), vrsta B št. 48 za 100 gld. (200 K), vrsta B št. 50 za 100 gld. (200 K), vrsta B št. 47 za 100 gld. (200 K), vrsta B št. 23 za 100 gld. (200 K). Deželna blagajna izplača te obveznice dne 1. avgusta t. l. v nominalnih zneskih proti povrnitvi dotičnih obveznic in tistih odrezkov, ki še ne spadajo 1. avgusta t. l. — Od goriškega deželnega odbora na Dunaju.

Prvi majnik v Trstu je povsem mirno potekel brez vsakih izvanrednih dogodilajev. Radi posebnih razmer, ki vladajo v ožjem vojnem ozemlju, osobito v Trstu, ki je nedaleč od bojišča, so socialisti opustili sklicanje običajnih hrupnih shodov. Dan je bil lep in topel, popoldne je bilo čuti gromenje obrambnih topov, ki so podili laške letalce, ki prihajajo ob ugodnem vremenu kaj radi nad Trst si ogledovat, kako krasno je naše pristanišče, katerega si ne morejo kljub vsem nadvse nepriskakovanim naporom in žrtvam osvojiti. Trgovine in delavnice so bile vse zaprte. Pred kavarnami so se razpostavile mize, kajti pomlad sili ven iz zaduhlosti na sveži prosti zrak. Izostali so letos izleti po morju in izletnice so bile brez izletnikov. Praznoval se je sicer prvi majnik, a ni bilo onega pravega veselja in živahnosti kakor v prejšnjih mastnih letih.

Marijina družba Križe pri Tržiču je darovala 10 K in nekaj obleke za goriške begunce. Posredovalnica izreka tem potom svojo najtoplejšo zahvalo z željo, da bi častita Marijina družba našla obilo posnemovalcev. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Iz Šturij, Ivan Andlovic, krčmar in posestnik iz Šturij, je kupil posestvo blizu Maribora. Svoje posestvo in znano gostilno je prodal Maliku, trgovcu v Ajdovščini.

Kdor bi kaj vedel, kje je Katarina Žigon iz Mirna št. 186, naj naznani Franciški Marušič, dež. bolnica, Ljubljana.

Imenovan je proviz. fregatni zdravnik dr. Josip Majcen za fregatnega zdravnika.

Žrtev službe. V vojni bolnišnici v Skopju pri Dutovljah je umrl železniški premikač Kravos Franc iz Sv. Križa na Vipavskem. Pred par tedni je po nesreči padel na postaji v Dutovljah pod vlak, ki mu je eno nogo odrezal pri kolenu, na drugi pa zmečkal stopalo.

Pred goriško izpitno komisijo za ljudske in meščanske šole v Ljubljani so se vršile usposobljenostne izkušnje od dne 23. pa do dne 28. t. m. ter so jih prebili z ugodnim uspehom nastopni učiteljski kandidati ozir. kandidatice: Za ljudske šole s slovenskim in nemškim učenim jezikom: Bratovž Doroteja (z odliko) in Čuček Valerija; za ljudske šole s slovenskim učenim jezikom: Batič Antonija, Bratuž Karl, Budal Pavla, Čok Albert, Fuhrmann Emilija, Komavli Valerija, Lapajne Marija, Miklavčič Friderik, Torkar Olga in Urh Ljudmila; za ljudske šole z nemškim učenim jezikom: Aichner Helga in Gioppo Olga.

Vročina na Krasu. Po doslej hladnih dnevih je nastopila s majem na Krasu nenkrat občutna vročina. Vse je v najlepšem cvetju in zelenju — seveda v primeri z drugim leti precej kasno. Na bojišču je še vedno mirno; le kak dan, še rajši pa pod noč, precej zaropota. Zelo živahno je zadnji čas v zraku, zlasti v jasnih nočeh.

Žalostna 60 letnica. Dne 5. t. m. obhaja svoj god in 60 letnico svoje starosti vlč. g. Gotard Pavletič, bivši dekan v št. Petru pri Gorici. Popreje vedno zdravega gospoda je zadela pred štirimi leti kap, ki ga je privezala na posteljo in mu vzela dar govora. V tem žalostnem položaju je ležal blagi gospod dalj časa med vojsko v Gorici, potem v Sv. Križu, a sedaj je v Zatičini pri preč. mons. bratu Jos. Pavletiču, kjer mu strežeta skrbna sestra in nečakinja. Ubogemu gospodu želimo veliko potrpežljivosti in udanosti v voljo božjo ter ga priporočamo častitimi sobratom v molitev.

V »Tednu za vdove in sirote na bojnem polju« so darovali Slovenci 107. pp., V. 97. bat. nad 500 K.

Smrtna kosa. Umrl je v vasi Česnjice, občina Mirnapeč, Jernej Perdec, begunec, posestnik z Gradišča pri Renčah, star 65 let. Zapušča žalujočo soprogo s hčerko in 3 sinove-vojake. — Umrl je v Trstu posestnik Jakob Klemenc. — Umrl je v Metliki izgnanec Janez Bandelj, star 61 let. Doma je bil iz Tomačevice pri Komnu; po poklicu je bil krojač, zraven tega pa je opravljal službo cerkvenika skozi 35 let pri obršljanski Materi božji. — Umrila je štiriletna hčerka Jožefa in Marije Žigon iz Renč, sedaj v Gorenji vasi pri Zatičini.

Gospodarske beležke.

— **Kninsko železnico bodo gradili naprej**. Spljitsko »Naše Jedinstvo« poroča, da je izjavila komisija, odposlana od železniškega ministrstva, da ne bodo ustavili zgradbo kninske železnice, ampak jo bodo še po močenošnosti pospešili.

Rumunsko žito za Češko. Iz Prage se poroča: Praška podružnica vojnega zavoda za promet z žitom poroča, da se je že pričelo dovažati rumunsko žito na Češko.

Oddaja vojaških konj za kmetijska dela. Po odredbi c. in kr. vojnega ministrstva se bodo oddajali vojaški konji za poljedelska in gozdarska dela, v kolikor bodo dopuščali vojni odnošaji, zlasti za čas kosnje in spravljavanja pridelkov kakor tudi za vožnje lesa in drv. V obče se bodo oddajali ti konji le od strani nadomestnih vojaških oddelkov in za tisto vojaško poveljno ozemlje, kjer se nahajajo. Kdor želi konja dobiti (občine, posamezniki itd.), mora prositi za nje pri dotičnem c. kr. okrajnem glavarstvu ali pa pri deželni delavski izkazovalnici v Ljubljani. Za dva para konj se prideli tudi en vojak, za 20 do 30 konj pa še en podčastnik. Pripadajoče moštvo mora s konjem delati. Konji dobe s seboj najpotrebnejšo opremo. Oskrba konj in moštva je stvar delodajalca (občine, posameznega gospodarja itd.) Pritojbinu za prehrano moštva dobi delodajalec na roko proti potrdilu. Delodajalec je dolžan, dajati moštvo krajevni dnini primerno doklado, ki jo določi okrajno glavarstvo in ki mora znašati najmanj 3 K na dan. Za potrebno krmo mora delodajalec sam skrbeti. Izposojeni konji se lahko vsak čas odpokličejo in se morajo v takem slučaju takoj odposlati. Uprezati se smejo izključno le

za kmetijska in gozdarska dela. Oddati jih je nazaj vsaj v tako dobrem stanju, v kakoršnem so se prevzeli. V boleznih mora delodajalec na svoje stroške skrbeti za potrebno zdravljenje.

Pomanjkanje živil na Francoskem. Norveški list »Tidenstegen« je prinesel pariško poročilo, da je gospodarsko stanje v Franciji od dne do dne strašnejše, zakaj zaradi pomanjkanja dovoznih sredstev primanjkuje tudi že premoga, nekaterih živil, predvsem masti in krompirja, katerega se že skoraj nič več ne vidi na trgu. K temu zlu prihajajo še druge težkoče, ki še poostrejujejo gospodarsko krizo v sicer bogati francoski deželi.

Orehi so vsled velikega mraza pozebli v zagrebški okolici. V vinogradih mraz ni povzročil škode.

Najdražje kovine. Vrednost in cena kovin se ne ravna samo po povpraševanju in potrebi, temveč tudi po tem, če se v pičli meri pridobiva. Cena zlata in srebra je padla koncem srednjega veka posebno vsled odkritja ogromnih zlatih rudnikov v Ameriki. A cena srebra je še posebno naglo padla. Izmed splošno znanih in pogosto rabljenih kovin je najdražja platina, katere se na leto pridobiva približno 83 meterskih stotov, od katerih je je 72 meterskih stotov uralskega izvora v Rusiji. So pa kovine, katere so mnogo dražje, ki pa niso toliko v prometu, ker se pridobivajo le v majhni množini, in sicer kemičnim potom. Tehnično rabljene kovine iridija se je cenil kilogram pred vojsko skoraj do 10.000 K. Kilogram paladija bi veljal do malega 14.000 K, kalčija pa skoraj 50.000 K. Najlažja znana kovina je litij, ki je po 80.000 K kilogram. Enako redek, ali še dražji je cirkonij. Kilogram stibidija bi stal 96—100.000 goldinarjev. Najdražja kovina je pa vsekako vanadij, katerega stane 1 gram 120 K, kilogram bi pa stal 120 tisoč kron, seveda le v tem slučaju, če bi se ga moglo toliko kje dobiti.

Dnevne novice.

— **Odlikovanje vojnega ministra**. Cesar je podelil vojnemu ministru generalu pehote pl. Stöger-Steiner v priznanje izbornega in uspešnega vodstva nekega zbora pred sovražnikom Leopoldov red 1. razreda za vojno dekoracijo in meči.

— **Nova sv. maša**. Preč. g. novomašnik p. Konstantin Oraš, kapucin v škofiji Loki, bo opravil prvo svojo daritev v domači farni cerkvi Skočdol pri Beljaku 13. majnika. Na novi sv. maši bo govoril p. Viktorin Fürst, kapucin v škofiji Loki.

Iz finančne službe. Finančni svetnik Albert Resen je imenovan za višjega finančnega svetnika v območju primorskega finančnega ravnateljstva.

— **Društvena vest**. C. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko je dovolilo ustanovitve »Kat. slov. prosvetnega društva« v župniji Dolenja vas.

— **»Vojni mož« v Novem mestu**. Povodom visokega rojstnega dneva naše presvitile cesarice Cite bo v nedeljo, dne 13. t. m., v Novem mestu slovesno odkritje in nabijanje žebeljv v »vojnega moža« pred mestno hišo ob 11. uri dopoldne. Slovesnosti se bo udeležil tudi g. deželni predsednik Henrik grof Attems s svojo gospo soprogo. Dohodek je namenjen društvu za vdove in sirote v vojski padlih vojakov. Natančnejši program se bo objavil pozneje. »Vojni mož« je umetno delo g. kiparja Vodnika in se bo shranil v dvorani mestne hiše kot spomin za kasnejše rodove.

Ženske v službi vojne uprave. Vojaška uprava namerava za čas vojske zaposliti veliko ženskih moči v vojaških zdravstvenih zavodih in vojaških pisarnah. Ženske moči druge vrste dobe mesečno plačo 120 kron in vojno doklado 40 K, ženske moči prve vrste (zručne strojepiske, stenografinje, stenotipinje itd.) pa k temu še 40 K, torej skupaj 200 K.

— **Polhvaljeni** so bili od vojaškega poveljstva v Gradcu za svoje izvrstno in posebno uspešno delovanje: narednika 7. pp. Gregor Arnejc in Andrej Kropf in tit. narednik 97. pp. Josip Lavrenčič.

— **Smrtni padec**. Dne 28. aprila je padla soproga posestnika Terezija Voljšak v Potoški vasi tako nesrečno po stopnicah, da je vsled padca zadobljenim poškodbam tekem četrte ure podlegla.

— **Nove pisemske znamke**. S podobo cesarja Franca Jožefa okrašene pisemske znamke po 15, 20, 25 in 30 vin. bodo odpravili iz prometa in jih nadomestili z znamkami s podobo cesarja Karla. Nove znamke kažejo cesarja bolj v profilu, razkritega, v doprski podobi v maršalski uniformi. Dosedanje znamke od 15 do 30 vinarjev akor tudi poštne dopisnice od 8 vinarjev obdrže svojo vrednost do konca oktobra 1917 ter se morejo tekom novembra 1917 brezplačno zamenjati z drugimi poštnimi vrednostmi.

Hrvatskemu umetniku Balokoviću je poklonila hrvatska vlada kot narodni dar dragoceno violino, vredno 25.000 K.

— **Umrli** je v Zagrebu tehnični svetnik Franc Hribar, star 64 let.

Ljubljanske novice.

Ij Gostovanje praškega Narodnega divadla v Ljubljani. V ponedeljek zvečer priredi tukajšnje vojaško poveljstvo v deželnem gledališču predstavo, pri kateri nastopijo kot gostje člani praškega Narodnega divadla. Iz 6 dam in 9 gospodov sestajajoča družba članov tega veleodličnega gledališča bo na korist soškemu zakladu uprizorila Vaclav Štechovo trodejanko veseloigro »Treti zvoneni« (Tretje zvonjenje) pod vodstvom režiserja Narodnega divadla g. Karla Muška. Družba potuje ob italijanski fronti in uprizarja bojevnikom gledališke predstave, med potoma se na vabilo vodstva glasbeno-dramatičnih večerov v deželnem gledališču za en večer ustavi v Ljubljani. Predprodaja vstopnic se vrši v nedeljo dopoldne in v ponedeljek od 10. do 12. ure dopoldne ter od 3. ure popoldne pri dnevni blagajni deželnega gledališča. Igralo se bo v češkem jeziku. Podrobnejša naznanila slede.

Ij Odlikovanje. Najvišje pohvalno priznanje za izvrstno in poštvalno službovanje v vojski je dobil generalštabni zdravnik dr. Edmund Geduldiger, garnizijski šef-zdravnik v Ljubljani.

Ij »Pripraviški dom«. To društvo je imelo preteklo nedeljo svoj občni zbor s povoljnim številom zborovalcev. Vkljub težkim razmeram dolgotrajne svetovne vojne je društvo v dobrem stanju in napreduje. Sicer mu je prvotni namen, da si zgradi svoj lastni dom, vendar je odbor moдро ukrenil, da že nekaj let, ko nabira za tak dom potrebna sredstva, hkrati podpira tudi pridne učiteljske v Marijanišču. Radi vojaščine se je število gojencev znižalo, podpira se jih zdaj devet. To podjetje prav toplo priporočamo, ker je za sedanjí čas in za čas po vojni še posebno velikega pomena. Povsod se zdaj obračajo pazne oči na mladino, kar je tudi skrajno potrebno. Toda kaj bi pomagalo skrbeti za male otročiče, ko bi se pa potlej zanemarili? Skrb za odrasčajočo mladino je enako nujno potrebna, da srečno doseže svoj namen. Priporočamo tudi društvena lista »Vrtec« in »Angelček«, ki imata dvojen namen: pospeševati dobro vzgojo, pa posredno podpirata društvo, ako se doseže.

Ij Imenovanje v šolski službi. Učiteljica v Slovenski Bistrici Renée Gottlob, rojena Ljubljancanka, je bila imenovana za učiteljico na c. kr. drž. ljudski in meščanski šoli v Trstu.

Ij Biserne poroke. Gospod rudniški ravnatelj Julij Schuster in njegova soproga Matilda, starši gosp. sanitetnega svetnika v Ljubljani dr. Julija Schuster, slavita danes v Gradcu, popolnoma čila in krepka, 60 letnico njune poroke — biserno poroko.

Ij Mesto venca na grob predobre matere je darovala za Vincencijev patronat družina Dermastia 100 K.

— **Člani Hrvatske Maticе** dobe svoje knjige vsak dan dopoldne pri poverjeniku g. Fr. Govekarju na magistratu, kjer se plača članarina in kjer se sprejemajo tudi novi člani. Članarina znaša 4 K na leto, vrhu tega je plačati 1 K 50 vin. za poštino.

Ij Oddaja cenejšega mesa na modre izkaznice v soboto, dne 5. maja, bo mestna aprovizacija oddajala iz cerkve sv. Jožefa za one nove priiglašence, ki imajo male modre izkaznice, a še ta teden niso dobile mesa, meso po znižanih cenah, in sicer 1 kilogram po 2 kroni. Rodbine z 2 ali 3 osebami dobe pol kilograma, rodbine s 4 in 5 osebami tričetrt kilograma, rodbine s 6, 7 in 8 osebami po 1 kilogram, rodbine z 9 in več osebami po 1 in pol kg. Da se omogoči oddaja brez nepotrebne čakanja, se določa naslednji red: Na vrsto pridejo od 2. do 3. stranke, ki imajo modre izkaznice s številom 7250 do 7450, od 3. do 4. stranke, ki imajo modre izkaznice s številom 7451 do 7650, od 4. do 5. stranke, ki imajo modre izkaznice s številom 7651 do 7850, od 5. do 6. stranke, ki imajo številom 7851 do 8050, od 6. do 7. stranke, ki imajo izkaznice s številom 8051 do 8250, od 7. naprej pridejo na vrsto modre izkaznice s številom od 8251 naprej. Stranke, ki bi se ne ravnale po tem redu in ki bi se nastavljale ob času, ko niso poklicane, ne dobe mesa. Tudi naj vsakdo prinese s seboj drobiž ter izkaznico za meso, ki so se oddajale zadnji petek pri krušnih komisijah.

Ij Našla se je 25. aprila na trgu manjša svota denarja. Dobi se pri Mariji Klander, Vodnikov trg 2

Miljukov tolaži četverosporazum.

Petrograd. Miljukov je na zastopnike Rusije pri z Rusijo zvezanih državah poslal brzojavko, v kateri pravi, da so zadnji čas sovražniki četverosporazuma poizkušali sejati med četverosporazum nesloge s tem da so raztrosili vesti o posebnem miru. Miljukov povdarja skupnost četverosporazuma in pravi, da je tendenca pregnati sovražnika zasedenih ozemelj. Rusija bo postopala v soglasju s ostalimi zavezniki in je prepričan o zmagi, ki bo onemogočila nadaljne krvave konflikte.

Najnovejše iz Rusije.

Iz Petrograda poročajo 3. maja: Vsi železniški vojni listi so že za mesec dni naprej razprodani. Iz Petrograda odhajajoči vlaki so vsaki dan prenapolnjeni. Pomanjkanje organizacije pri dovozu in razdelitvi živil povzroča, da si krajevni razdeljevalni uradi ne vedo pomagati.

»Stockholm Tagblad« poroča po finških listih, da so v ruski armadi odpravili častniško saržo. Vsi člani armade naj se imenujejo vojaki, poveljujoči častniki pa poveljujoči vojaki.

»Svenska Tagbladet« poroča iz Haparande, da so delavci neke velike petrograjske tvornice sklenili, naj se vlada, ki je samo zavora za revolucijo, vrže in njena moč podeli delavskemu svetu.

Podrobni načrt za poučevanje vero-uka na ljuskih šolah. Dodatek: Podrobni načrt za ponavljavne šole. Uredil katehet A. Čadež. Tvarina, ki naj jo obdela katehet v šoli, je velika; uspehe pa doseže le, če poučuje po primernem načrtu. Sestava načrta vzame veliko časa, zato bo ta knjižica dobrodošla vsem katehetom. V knjižici so navedene tudi knjige in učni pripomočki, priporočljivi gospodom katehetom. Knjižica, ki jo je izdalo »Društvo slovenskih katehetov«, se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja za poštino vred le 1 K.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Stare rane na obrazu in po vratu od časa do časa iznova povzročajo bolečine. Ta bol se da odstraniti s Fellerjevimi zelo dobrodejnim, bol lajšajočim rastlinskim esencnim fluidom z znamko »Elsa-fluid«. Treba torej, da je vedno pripravljeno to zdravniško priporočeno domače sredstvo, da je ob potrebi pri rokah. Več kot 100.000 zahvalnic tudi iz višjih krogov potrja njegov dober učinek. 12 steklenic pošlje franko za le 7 K 32 vin. lekar. E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 134, Hrvatsko. Moral bi biti vedno pri hiši. Tudi Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z znamko »Elsa-kroglice« so dobre. (vf)

Mlad

trgovski pomočnik

želi v svrhu nadaljne izobrazbe sedanje mesto, kjer se je izučil, premeniti. — Cenjene ponudbe se prosijo na trdko JAKOB SEM, Ljubno, Sav. dolina. 1060

Razpisuje se služba
cerkvenika
in organista
v Krašnji p. Lukovica

Oglasiti se je treba pri ondotnem župnem uradu.

Ravnateljstvo trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov mnogoletni redni član, gospod

JOSIP POSCH

poslovodja tvrdke I. C. Mayer

dne 1. maja 1917 mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, dne 3. maja ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 17 na pokopališče k Sv. Križu.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, dne 3. maja 1917.

Vojni invalidi in drugi

zgovorni gospodje in tudi dame imajo priliko, udeleževati se neke patriotične akcije in pri tem dobro zaslužiti. Doba dela okoli 3 mesece. Ponudbe pod »Intelligenten in potreben 55 — 157a« na anončno pisarno Jos. A. Kienreich, Gradec Sackstraße 4. 1086

Stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob s pritliklino se išče za takoj ali za poznejši termin. Ponudbe sprejema uprava lista pod šifro »Avgust 1074«.

Takoj se sprejme večje stanovanje za pisarniške prostore

obstoječe iz 10-12 sob. Ponudbe na upravništvu lista pod št. 1082.

Kneza Auersperga termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Železniška postaja Straža—Toplice. Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Bogati radioakt. vreli 37° naravne toplote. Odlično učinkujejo pri revmi, trganju, nevralgijah (ischias), eksudatih itd. Kabine, separatne kabine, močvirne kopeli, elektroterapija, masaža.

Lepa lega. Gozdov bogata okolica. Sobe za tujce. Restavracija.

Prospekte in pojasnila daje brezplačno 1085 kopališko ravnateljstvo.

Mlinarji pozor!

Mlin na ščavnici tik okrajne ceste, na dobri vodi, s tremi tečaji in oljevo upravo, ter četrt ure od mlina dva oralna travnika s sladko krmo se proda. Cena se poizve pri posestnici Marija Trstenjak Sv. Jurij na ščavnici pri Radgoni.

G. F. Jurásek

vplaševalec glasovirjev in igravec glasbi

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, pianin in harmonijev. Ugodna zamenjava in desetletno jamstvo. Spec. elni zavod za vplaševanje ter popravila vseh glasbil. Vglaševalac v »Glasbeni matici« ter v vseh slovenskih zavodih.

Išče se za 1. september

stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritliklino. Ponudbe sprejema pod šifro »September 1050« upravništvu »Slovenca«.

P. Barborič

Ljubljana
Mestni trg.

modni salon

Ljubljana
Mestni trg.

priporoča veliko zalogo svilnatih klobukov, nakitenih in praznih slamnikov, nakitov itd. Velika izbira Popravila točno. — žalnih klobukov. — Cene nizke.

Zahvala.

Ob žalostni ločitvi naše

Marije

nama je mnogobrojna udeležba pri pogrebu invsestransko izraženo sožalje lajšalo veliko bol — za kar naj bo vsem in vsakemu posamezniku izrečeni srčni: Bog povrni!

Edvard in Fani Dolenz.

V Kranju, dne 3. majnika 1917.

Čebulček

deteljna, travna, urina in hvalježna cvetlična semena na debelo in drobno priporoča

Sever & Urbanič,
Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838— Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

Tehnična pisarna

za izvršitev vsakovrstnih načrtov in proračunov. Oblastveno konc. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev.

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.

Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzemam tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zjamčena.

Zaloga čevljev

„HUMANIC“

je z dnem 5. maja

zopet otvorjena.

Med vojno se na deželo ne razpošilja.

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža, čopičev, barv za umetne in sobne slikarje, barv za zidovje, sploh vseh v najino stroko spadajočih predmetov v priznani najboljši kakovosti, pri točni in vestni postrežbi.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Kdo prevzame

napravo več sežnjev bukovih drv v gozdu blizu dobre ceste, pičlo uro oddaljenem od Škofje loke. Drva bi bilo treba dostaviti na škofjeloški kolodvor. Plača se od sežnja izgotovljenih drv po dogovoru. Ponudbe sprejema in pojasnila daje uprava »SLOVENCA« pod št. 1060.

! HIŠA ! enonadstropna

s trgovskimi prostori, trgovsko opravilo, obširnimi sadovniki in vrtom za zelenjavo, v večjem kraju na Dolenjskem ob železnici, sedež okrajne sodnije, se po ceni in pod ugodnimi pogoji proda.

Pojasnila daje odvetniška pisarna Dr. Franco Poček, Ljubljana Sv. Petra cesta 11. 1048

Sprejemem

učenko

za svojo manufakturno trgovino, večšo tudi nemščine, vsaj 15letstare.

Anton Ogrin
Novomesto.

Herkules-podplate

nabitke iz pristinega usnja na nepremojljivi podlagi, dalje čevlje in sandale z lesenimi, pregibljivimi podplati, dobavljiva po najnižjih cenah

Kastelic Josipina, Novo mesto 112.

Vino v steklenicah

originalna napojitev od K 4.— 7/10 litra naprej se dobi pri tvrdki

F. R. KHAM, delikatesa specerija in vinarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Na graščini Černelo

p. Dob pri Domžalah se sprejme

kuharica

za gospodinjstvo kuhinjo.

1063 Vdova ima prednost.

CEMENT

prodaja na drobno in debelo

Zadruga, Račje (Kranichsfeld) Stajer.

Takojšnjim naročitvam se bo še lahko ustreglo.

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.